

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2014/15:16

Fredagen den 5 december

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Magdalena Andersson

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska
och finansiella frågor
den 7 november 2014**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
ekonomiska och finansiella frågor den 9 december 2014**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God morgon! Vi välkomnar statsrådet Andersson med entourage. Den första dagordningspunkten är Ekofin. Det finns inga utestående A-punkter.

Vill ministern göra någon ytterligare återrapport än den skriftliga från mötet den 7 november?

Anf. 2 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag har inget övrigt att tillägga än det som har kommit skriftligt.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Då kan vi gå rakt på dagordningspunkt 3, Direktivet om moderbolag och dotterbolag.

Anf. 4 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Syftet med denna punkt är att nå en politisk överenskommelse om ändringar i moder- och dotterbolagsdirektivet. Det är någonting som har diskuterats under en längre tid, och det har även behandlats här i EU-nämnden – senast den 31 oktober.

Vid det senaste rådsmötet kunde ingen enhällighet uppnås, och efter möte på teknisk nivå återstår nu ett medlemsland som inte har kunnat lyfta sin reservation. Sedan det senaste mötet har ordförandeskapet gjort ett tillägg i ingressen till direktivet och föreslagit två radsuttalanden i syfte att nå en överenskommelse. Inget av dessa innebär någon substantiell förändring av det som står i direktivet.

Regeringens ståndpunkt, som är överlagd med skatteutskottet och som tidigare har behandlats här i EU-nämnden, har inte förändrats. Vi avser att stödja ordförandeskapets förslag.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Skatt på finansiella transaktioner.

Anf. 6 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här kommer det italienska ordförandeskapet att ge en lägesbeskrivning av arbetet med den finansiella transaktionsskatten. Även det tidigare ordförandeskapet har informerat om detta. Också nämnden har informerat om det, så jag tror att nämnden är insatt i bakgrunden till det förslag som nu diskuteras inom ramen för ett fördjupat samarbete mellan elva länder.

Ordförandeskapet förväntas återigen berätta hur förhandlingarna om förslaget fortlöper. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Som regeringen konstaterade i nämnden vid det förra mötet kommer vi naturligtvis att följa diskussionerna och bevaka de icke deltagande medlemsstaternas intresse i detta. Om och när det blir klart hur en sådan här FTT-skatt skulle kunna utformas finns det en möjlighet att göra en bättre bedömning av vad det här skulle innebära. Det är dock som sagt bara en informationspunkt på Ekofinrådet.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Maria Plass är numera Moderaternas koordinator i utskottet efter det att Ulrika Karlsson har gått på mammaledighet. Men nu begär Niklas Wykman ordet.

Anf. 8 NIKLAS WYKMAN (M):

God morgon! Jag begärde ordet eftersom det rörde en del oklarheter kring denna fråga vid nämndens förra möte när finansmarknadsministern var här. Det handlar om Sveriges position och om den har förändrats. Efter nämnden angav finansmarknadsministern direkt till medierna att Sverige var intresserat, på ett sätt som man inte hade varit förut, att införa eller delta i detta arbete.

Jag undrar vad som är finansministerns, eller snarare regeringens, ståndpunkt när ni åker till Bryssel. Är det den tidigare regeringens ståndpunkt eller är det den ståndpunkt som finansmarknadsministern gav uttryck för?

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Innan jag ger ordet till statsrådet kan jag säga att jag var där när han sade vad han sade till medierna. Han sade att regeringen ska utvärdera förslaget när det är klart.

Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag tror att Niklas Wykman i huvudsak har läst en rubrik, där rubriksättningen drog långt på de uttalanden som finansmarknadsministern gjorde. När man sedan läser vad han de facto sa ser man att det är tydligt att det är den uppfattning som också har redovisats här i nämnden.

Självklart får förslaget slutgiltigt utvärderas när det är klart, och det är det ännu inte. Det vi gör tills vidare är att påverka förslaget så att det har så liten inverkan som möjligt på de icke deltagande medlemsländerna. Det finns inget förslag från regeringen om att vi på något sätt skulle medverka i detta arbete nu eller gå med vid införandet av en finansiell transaktionsskatt.

Anf. 11 NIKLAS WYKMAN (M):

Är det då korrekt uppfattat att regeringen har samma ståndpunkt som tidigare regering hade?

Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Den tidigare regeringen hade förankrat sin ståndpunkt med Socialdemokraterna, så det är samma ståndpunkt. Vi avser inte att gå med i arbetet. Vi vet inte ens hur skatten kommer att utformas. Däremot är det viktigt i detta läge att bevaka de icke deltagande medlemsländernas intressen.

Anf. 13 NIKLAS WYKMAN (M):

Jag noterar bara att vi i tidigare regeringar hade förankrat ståndpunkten med Socialdemokraterna men att nuvarande regering består av två partier.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Det stämmer alldeles utmärkt.

Anf. 15 MARIA PLASS (M):

Vi hade denna fråga uppe som information i skatteutskottet i går. När det gäller regeringens ståndpunkt skulle vi från Alliansen vilja se en något tydligare ståndpunkt och att man till exempel skriver att det poängteras att den svenska ståndpunkten ligger kvar. Det kan vi inte utläsa ur den ståndpunkt som finns nedskriven här. Det skulle vi helt enkelt vilja ha med i den svenska regeringens ståndpunkt.

Anf. 16 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Vi kan skriva i alla ståndpunkter att regeringen inte ändrar ståndpunkt när vi inte ändrar ståndpunkt. Det är naturligtvis fullt möjligt.

Är det ett generellt önskemål att vi i alla ståndpunkter när vi inte ändrar ståndpunkt påpekar att vi inte ändrar ståndpunkt?

Anf. 17 AMINEH KAKABAVEH (V):

Jag vill bara skicka med något angående transaktionsskatt som Vänsterpartiet har lyft upp här tidigare. Vi tycker att det är viktigt att införa transaktionsskatt.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga med en avvikande inriktning anmälld från Vänsterpartiet; detta är ju en diskussionspunkt.

Vi går vidare till övriga frågor och konstaterar att det inte finns något att säga i den lagstiftande biten av förslagen.

Vi går vidare till punkt 7, En gemensam resolutionsmekanism om genomförandeförordning om fastställande av enhetliga villkor för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning vad avser ex ante-bidrag till den gemensamma resolutionsmekanismen.

Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här ska rådet nå en politisk överenskommelse om genomförandeakt för beräkning av de förhandsbidrag som banker i bankunionen ska betala till den gemensamma resolutionsfonden. Ordförandeskapet tror att man kommer att kunna nå en överenskommelse.

Syftet med genomförandeakten är att få fram enhetliga regler för hur förhandsbidragen ska kunna beräknas. Regeringen har inget att invända mot genomförandeakten. Svenska banker berörs inte av den eftersom vi inte är med i bankunionen och inte heller är på väg in i den. Däremot kommer svenska bankers dotterbolag i bankunionsländerna att påverkas.

Regeringen kommer att fortsätta bevaka att grunderna för bidragsberäkning inom bankunionen är likvärdiga även för icke-medlemsstater som går med i bankunionen i ett senare skede. Detta är en ståndpunkt som regeringen tidigare har haft, och den har inte ändrat sig i den ståndpunkten.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Dagordningspunkt 8 har förvandlats till en A-punkt. Vi har haft ett skriftligt samråd med nämnden, och det fanns inga avvikande meningar anmällda där. Om ingen vill yttra sig föreslår jag att vi går till nästa punkt.

Vi går därmed vidare till dagordningspunkt 9, Åtgärder till stöd för investeringar.

Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här kommer vi i Ekofin nu återigen att ha en diskussion om investeringar. Det som kommer att diskuteras är kommissionens meddelande om en investeringsplan för Europa som kommissionen presenterade i förra veckan. Syftet med planen är att främja investeringar i Europa och därmed bidra till att öka tillväxten, skapa flera jobb och stärka konkurrenskraften.

Min statssekreterare Karolina Ekholm informerade finansutskottet i går om investeringsplanen, och frågan kommer att återkomma här i EU-nämnden inför Europeiska rådet den 18–19 december.

Detta är alltså ett meddelande från kommissionen. Det kommer naturligtvis att krävas konkreta förslag från kommissionen för att man sedan ska kunna gå vidare med konkreta åtgärder. Det är en process som kommer att starta i början av 2015. Vi kommer att återkomma till det under våren. Det kommer säkert att diskuteras mycket både i finansutskottet och här i EU-nämnden vid flera tillfällen i vår.

Jag tror ändå att det är en poäng att redogöra för hur detta första meddelande ser ut och för planen.

Här finns också beskrivet i ett skriftligt underlag till riksdagen att planen vilar på tre ben. För det första är det en ny investeringsfond som kommissionen föreslår. Den ska kapitaliseras med 5 miljarder euro från Europeiska investeringsbanken och därutöver med 16 miljarder euro i garantier från EU-budgeten. Målet är att detta via multiplikatoreffekter i slutet av 2017 ska kunna mobilisera totala investeringar på mer än 315 miljarder euro. Det är det första benet.

Det andra är att man genom ett nytt angreppssätt för att kunna öka investeringarna vill upprätta en lista på EU-nivå med möjliga investeringsprojekt och en central investeringsfunktion för att ge rådgivning om EU-investeringar.

Det tredje benet är att förbättra investeringsklimatet genom att bland annat förenkla regleringar, öka tillgången till långsiktig finansiering samt stärka den inre marknaden.

Detta initiativ från kommissionen ska ses mot bakgrund av att många medlemsstater har fallande investeringsnivåer. Vi såg att investeringsnivåerna föll mycket kraftigt under krisen. Sedan har de naturligtvis stigit, men de ligger fortfarande kvar på en låg nivå. Även oberoende organisationer som IMF och OECD menar att detta utgör en hämmande faktor för återhämtningen i Europa.

Det är klart att den ekonomiska krisen har satt djupa spår i många av medlemsländerna. Det har krävt offentlig finansiell konsolidering. Detta kombinerat med en svag ekonomisk utveckling gör att investeringsnivån har blivit låg.

Här finns därför ett omfattande tryck från många medlemsstater >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< att det ska tas initiativ på EU-nivå. Det har funnits en hel del långtgående förslag även i debatten >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det har också diskuterats om man skulle ändra i stabilitets- och tillväxtpakten. Några sådana förslag är inte med i detta meddelande.

Jag håller med om att det är viktigt att försöka göra något åt detta, så att det kommer förslag från EU-nivå för att försöka stimulera investeringarna i EU. Den här planen är ett steg i den riktningen, inte minst genom att den tar fasta på att försöka stimulera privata investeringar, vilket ju är viktigt mot bakgrund av att det finns problem med statsfinanserna i många länder.

Det har naturligtvis kommit kritik mot att den här planen inte innehåller några nya pengar. Här är det viktigt att regeringen är vaksam på de diskussionerna och står upp för ordning och reda i de offentliga finanserna. Jag tror också att det är viktigt att man har rimliga förväntningar på vad planen kan åstadkomma. Det är naturligtvis inte detta som kommer att lösa alla Europas ekonomiska problem, men det är ändå ett steg i rätt riktning och ett försök att ta tag i problemet på europeisk nivå.

Här är det viktigt att man också poängterar att det behövs andra ekonomiska reformer, strukturreformer, för att vi ska få upp investeringsnivån, men penningpolitiken har naturligtvis också en roll att spela. Till-

sammans med andra åtgärder kan investeringsplanen vara ett komplement.

I diskussionen tror jag att det är viktigt att man lyfter fram behovet av att främja ett mer investeringsvänligt företagsklimat i hela Europa med olika åtgärder för att öppna den inre marknaden, till exempel när det gäller den digitala marknaden, minskade regelbördor och ett förbättrat funktionssätt för finansmarknaden. Här är det viktigt att kommissionens initiativ i största möjliga utsträckning bidrar till att förverkliga de gemensamma målsättningar som vi har satt upp i EU, till exempel energi- och klimatramverket, EU:s forskningspolitik eller strävandena att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden.

Låt mig sammanfatta. Mot bakgrund av det rådande ekonomiska läget i Europa menar vi att regeringen kan ställa sig bakom kommissionens meddelande om en investeringsplan för EU i syfte att öka investeringarna i EU och därmed bidra till fler jobb och ökad tillväxt. Det kan bli ett komplement till de åtgärder som görs på nationell nivå, inklusive nationella strukturreformer för att stärka konkurrenskraft och på andra sätt bidra till tillväxt och hållbar utveckling. Det är också viktigt att vi påpekar att den svenska regeringen eftersträvar att värna sunda offentliga finanser och att EU:s fleråriga budgetramar för 2014–2016 hålls.

Kommissionen väntas presentera konkreta förslag på flera av de områden som pekats ut i meddelandet i början av 2015. Här kommer det naturligtvis att finnas anledning att återkomma till riksdagen.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Det meddelande vi talar om har skickats ut och finns i era paddor.

Anf. 23 BÖRJE VESTLUND (S):

Detta ska man väl, precis som regeringen säger, välkomna och tycka att det är bra i princip. Men det finns väl ändå anledning att ha varningslamporna på hela vägen fram. Det är ju också ett projekt som skulle kunna fara i väg ganska ordentligt om man inte är vaksam. Detta är mest en kommentar, men jag har också en fråga.

Det är jättebra med strukturreformer, inte minst när det gäller den inre marknaden, för det behöver verkligen göras mycket där. Men är inte det stora problemet egentligen att det finns en massa bra förslag och beslut på detta område som har antagits men inte genomförts fullt ut? Se på tjänstedirektivet – ni som har suttit i EU-parlamentet vet hur gammalt det är, men ändå är det inte fullt genomfört i hela unionen. Vi framhåller en massa bra saker som vi har, men när de inte genomförs i medlemsländerna är det ett problem.

Denna diskussion har vi haft många gånger, både med den här regeringen och med den förra regeringen, och vi har alltid varit överens om själva principen. Men vi måste trycka på i det här sammanhanget så att vi kan komma ända fram.

Jag undrar: Vad kommer regeringen att göra åt detta?

Anf. 24 NIKLAS WYKMAN (M):

Tack för en bra genomgång! Vi håller helt med regeringen här. Det är bra att man poängterar att det ska vara inom ramar, och det är kanske också naturligt att, som jag tycker att finansministern gör, poängtera vissa försiktiga förväntningar på detta med tanke på att de reala tillskotten är små. Vi är helt eniga.

Jag har en faktafråga. Jag vet inte om finansministern själv vill svara eller om någon av statssekreterarna kan göra det. Magdalena Andersson nämner multiplikatoreffekten, där jag tror att man räknar med 1:15. Den är alltså väldigt hög. Bedömer regeringen att den beräkningen är realistisk? Det är egentligen mest en nyfikenhetsfråga. Jag undrar hur man resonerar om detta.

Anf. 25 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Även vi ifrågasätter detta med budgetramar och att man riskerar att ta 16 miljarder euro från EU:s budget. Också multiplikatoreffekten – att en euro ska bli 15 – kan man ifrågasätta, när det gäller hur den går till och vilka risker den medför. Som Börje Vestlund nämner innebär detta inte bara fördelar utan även risker. Det beror på hur man utformar strukturfonden.

Vis av erfarenhet tycker jag inte att strukturfonderna i allmänhet har en positiv effekt. Strukturfonder bidrar i mångt och mycket till Sveriges andel av EU-avgiften, och allting kommer inte Sverige till del heller.

Jag förstår att det finns en europeisk tanke om att värna om EU:s intressen och inte Sveriges eller enskilda medlemsstaters intressen. Det är också därför man lägger fram de här förslagen. I grunden är detta ett i raden av förslag som läggs fram för att rädda EMU. Jag tror inte att man kan rädda underliggande svårigheter och problem med ett valutasystem som faktiskt inte har fungerat utan bara medfört stora ekonomiska problem för Europa. När vår omvärld ökar sin tillväxt står Europa och stampar på samma punkt, och i vissa fall har vi också backat i EU. Detta är ingen utveckling som gynnar Europa på längre sikt. Någon gång måste man också komma till insikt om detta, menar jag.

Även om detta är en diskussionspunkt vill jag redan nu säga att vi har en avvikande mening när det gäller skapandet av den här strukturfonden. Vi tror inte att vi får ut något positivt av detta i förlängningen, även om man kanske kan få det på kort sikt i ett europeiskt perspektiv. Jag tror dock att vi måste se mer till våra egna intressen också och inte ta det fullaste ansvaret för misslyckandet av EMU-projektet på europeisk nivå.

Det här är ett stort steg mot en ökad federalisering av Europa, vilket jag också har tydliga exempel på i andra ärenden. Vi står fast vid en avvikande mening i det här läget, och det kommer vi också att göra i fortsättningen när det blir ett beslutsärende.

Anf. 26 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack, finansministern, för föredragningen! Jag tycker att det är bra att regeringen anger att det är viktigt att värna om sunda offentliga finanser och EU:s fleråriga budgetram. Då inställer sig en fråga. Av de pengar som ska avsättas till garantifonden är det 5 miljarder euro som

förväntas komma från EIB och 16 miljarder euro som ska komma i garanti från EU-budgeten, varav 6 miljarder är avsatta. Då är det alltså 10 miljarder, förstår jag, som ännu inte är avsatta. I worst case-situationen är det alltså en brist i fonden på 10 miljarder. Var kommer de pengarna ifrån? Rimligen borde de, utifrån ett svenskt synsätt och utifrån den standpunkt som regeringen har intagit och som jag instämmer i, också avsättas, för att det inte ska uppstå ett svart hål i EU:s budget.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Innan jag lämnar ordet till finansministern kan jag själv tillägga att jag delar den oro som många uttrycker här för att pengarna till slut kommer att tas någon annanstans ifrån, men jag vet att regeringen också delar den standpunkten. Vi vill verkligen inte att detta ska ske.

När Korea skapade sina investeringsfonder gick 80 procent till gröna investeringar. Jag tror att det vore väldigt klokt för EU:s del att använda dessa pengar till att minska vårt behov av importerade resurser. I den mån ekonomin tar fart och man använder alla pengarna till att köpa olja och gas har man inte vunnit något.

Anf. 28 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag börjar med Börje Vestlunds fråga. För de flesta organisationer gäller ju att man först fattar beslut, och det viktigaste för att få genomslag för besluten är att man också följer upp att de beslut man har fattat blir genomförda. Det gäller naturligtvis även på EU-nivå, och jag tycker att det är viktigt att vi från svensk sida påpekar detta vid de tillfällen som ges.

Jag håller helt med dig, Niklas Wykman, om att multiplikatoreffekten är intressant. Precis som du tycker jag också att det är viktigt att inte höja förväntningarna utan att ha realistiska förväntningar på vad detta kan bli.

Man gjorde en kapitalökning i EIB 2012. När man nu har utvärderat detta menar man att multiplikatoreffekten på det kapitaltillskottet var 1:18. I förhållande till det är detta ändå en modest eller något konservativ beräkning. Vad jag har förstått är det detta som är utgångspunkten när man har kommit fram till 1:15, men jag håller helt med om att det är viktigt att vi från svensk sida inte överdriver optimismen om att få igenom en sådan här multiplikatoreffekt.

Eskil Erlandsson tar upp något som är mycket viktigt, nämligen att detta ska hållas inom de ramar som finns. Han tar upp ett worst case-scenario där alla garantier skulle behöva lösas ut. Det betyder i så fall att alla projekt som man har garanterat skulle falla samtidigt, så det är inte ett särskilt troligt scenario. Då är det viktigt att vi från svensk sida påpekar att även i ett sådant scenario måste detta ske inom de ramar som finns i EU.

6 miljarder öronmärks från program som redan är beslutade. Därutöver ska man ha 2 miljarder som garanteras i marginaler från EU:s årsbudget, och därtill 8 miljarder i den marginal som finns mellan budgetramen och det egna medelstaket. Det finns liknande instrument när det gäller betalningsstöd och den europeiska finansiella stabiliseringsmekan-

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna. Då går vi vidare till dagordningspunkt 10, Översyn av sexpacken och tvåpacken.

Anf. 30 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

På den här punkten ska rådet diskutera en rapport som kommissionen har lämnat med en översyn av sexpacken och tvåpacken, alltså de förordningar som innebär en förstärkning av stabilitets- och tillväxtpakten, som ju trädde i kraft 2011 och 2013.

I förordningarna anges att kommissionen ska publicera en rapport till Europaparlamentet och rådet i slutet av 2014, och det är detta man nu gör. Man har uppdragit åt kommissionen att utvärdera hur väl det reformerade regelverket har fungerat, hur effektivt det har varit när det gäller att bidra till att förbättra de offentliga finanserna till en närmare koordinering av den ekonomiska politiken i EU och till ekonomisk konvergens i Europa. Denna rapport ska diskuteras på mötet.

Huvudslutsatsen i rapporten är att det reformerade regelverket sannolikt har ökat transparensen, förutsägbarheten och effektiviteten i övervakningen men också att det har varit på plats så kort tid att en fullödig bedömning av hur det har fungerat inte riktigt går att göra än. I rapporten pekar kommissionen särskilt på regelverkets effektivitet, som är beroende av hur väl den förebyggande delen av stabilitets- och tillväxtpakten fungerar. I vilken mån det är så kommer vi först att kunna se då vi får en mer gynnsam ekonomisk utveckling och om medlemsländerna i den situationen bygger upp tillräckliga buffertar.

I rapporten menar kommissionen också att det finns utrymme för förbättringar när det gäller både transparens och komplexiteten i relationen mellan de olika delarna av ramverket. Man avser att diskutera ramverkets funktion med Europaparlamentet och rådet under den närmaste tiden.

Från svensk sida har vi betonat att det är viktigt med konsekvens och transparens i implementeringen av ramverket. De offentliga finanserna i EU har tydligt förbättrats under de tre åren, men det är för tidigt att avgöra i vilken utsträckning detta beror på utvecklingen av ramverket.

Det har införts en del nya instrument i samband med reformen som har bidragit till förbättrad information om medlemsstaterna och offentliga finanser. Det är möjligt att det har satt press på staterna att bättre följa de mål och rekommendationer som finns.

Kommissionen framhåller att testet om den förebyggande delen fungerar kommer man att kunna utvärdera först när tiderna blir bättre. Vi tycker att vi kan ställa oss bakom rapporten. Samtidigt är det för tidigt att dra några för starka slutsatser.

Anf. 31 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Jag förutsätter att vi i Sverige är medvetna om de risker som vår bostadsmarknad och bolånemarknad innebär och att vi inte behöver ett EU som berättar det för oss. Det är någonting som vi har diskuterat i Sverige i flera år även utan Europeiska unionens inblandning.

Jag föreslår att om vi ska diskutera någonting i ärendet är det i så fall om vi ska undantas från såväl sexpaketet som den europeiska planeringsterminen. Jag förutsätter att regeringen inte instämmer i min uppfattning, och jag anmäler därför avvikande mening.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga. Johnny Skalin har en avvikande mening, och vi tar den till protokollet.

Vi har därefter dagordningspunkt 11, Halvtidsöversynen av Europa 2020-strategin.

Anf. 33 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det kommer att föras en diskussion om detta i nästa vecka. Frågan har varit upp i EU-nämnden flera gånger under hösten inför olika råds-möten. Detta är en översyn som inleddes i våras. Ekofin hade i början av juli en inledande diskussion, och nu kommer frågan att diskuteras igen.

Kommissionen väntas komma med förslag på hur man ska utveckla strategin i början av nästa år, och hela översynen kommer att vara klar först i mars nästa år. Viktiga målsättningar för regeringen med översynen är att ambitionsnivån upprätthålls och att strategin inte tappar fokus.

Det är tydligt att måluppfyllelsen för de olika målen varierar. Halv-vägs in i strategin är det viktigt att man inte sänker ambitionerna. Samti-digt är det helt centrala att medlemsstaterna själva tar sitt ansvar och påskyndar genomförandet av reformerna på nationell nivå.

Det är viktigt att man stärker konkurrenskraften, skapar en långsiktigt hållbar tillväxt, en stabil ekonomisk utveckling och ökar sysselsättningen i Europa. Där är EU 2020 en viktig strategi för detta.

Så till ståndpunkterna. Vad gäller målen för strategin tycker vi att det är viktigt att man fokuserar på att påskynda genomförandet av åtgärder. Vi tycker inte att man ska sänka ambitionsnivån när det gäller målen.

Vad gäller åtgärder menar vi att de slutsatser som dras inom ramen för översynen noga ska beaktas och hur det kan påverka de offentliga finanserna både på nationell nivå och på EU-nivå. Det är viktigt att slut-satserna beaktar den finansiella stabiliteten och att de inte försvagar be-fintligen regelverk.

En utgångspunkt är naturligtvis också att medlemsstaternas befogenheter vad gäller arbetsmarknad, sociala frågor, skatte- och utbildnings-området inte försvagas och att parternas autonomi på arbetsmarknaden och de nationella systemen för lönebildningen respekteras.

Anf. 34 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Precis som vi anfört varje gång ärendet har kommit upp i EU-nämnden är vi fortfarande oerhört skeptiska till Europa 2020. Det beror på att det lägger grunden för hela EU:s federationsprocess. Ska

man åstadkomma de förbättringar som finansministern nämner på europeisk nivå måste man också genomdriva de politiska förslagen på europeisk nivå med konsekvenser för det svenska självbestämmandet.

Ska vi ägna oss åt någonting är det i så fall tillväxtfrämjande åtgärder för Sveriges del och inte för Europas del. Jag tycker inte att vi ska behöva bära ansvaret för EMU och EU:s misslyckande. Jag föreslår i stället att vi återgår till någon form av nationell beslutsprocess där vi själva avgör vår egen framtid. Detta bygger på motsatsen till det.

Vi skapar inte de bästa förutsättningarna för Sverige utan de bästa förutsättningarna för EU att fortsätta sin federationsprocess och att rädda EMU. Det har lagt grunden för en lång rad olika politiska beslut på europeisk nivå som har flyttat makt från de nationella parlamenten till det europeiska.

För mig är det obegripligt hur man från Sveriges sida, och samtliga politiska partier i den här församlingen, kan ställa sig bakom en sådan utveckling. Vi som företrädare för svenska folket borde just företräda det svenska folket i stället för det europeiska. Jag anmäler därför avvikande mening.

Anf. 35 NIKLAS WYKMAN (M):

Vi välkomnar att regeringen engagerar sig i den här diskussionen. Precis som Magdalena Andersson är inne på, även om hon inte säger det i detalj, motsvaras ungefär 43 procent av Sveriges bnp av exporten. Den tillväxtdrivna delen av ekonomin är det vi exporterar. Ska vi ha tillväxt i Sverige delar jag givetvis regeringens uppfattning att den avgörande nyckeln för detta är att andra länder runt omkring oss växer. Vi välkomnar en sådan diskussion och rapporten.

Anf. 36 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag kan instämma i mycket av det Niklas Wykman sade. Man kan ha olika uppfattningar om europeiska planeringsterminen. Det finns säkert en del diskussion där. Men när det gäller detta handlar det om att göra jämförelser mellan de olika länderna i Europa.

Problemet är att vi aldrig kan säga något annat än att det är viktigt att det inte bara går bra för Sverige. Det måste gå bra för vår omvärld också för att vi ska växa. Det är därför vi har hamnat på efterkälken i förhållande till stora delar av Asien och inte minst USA.

Det är därför som det är viktigt att ta fram jämförelseuppgifter så att vi kan titta på detta. Jag kanske ska lägga till att vi naturligtvis stöder regeringen.

Anf. 37 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag delar både Börje Vestlunds och Niklas Wykmans syn på att Sverige inte är en isolerad ö utan en del av världen och Europa. Vi är väldigt beroende av vår exportindustri, och det är därför viktigt för Sverige att det går bra i resten av världen.

Anf. 38 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag har bara en kort kommentar till de kommentarer som fälldes efter mitt anförande. Med den utgångspunkten måste vi också ta ansvar för USA:s ekonomi, Asiens ekonomi och alla andra ekonomier runt omkring i världen för att vi ska kunna exportera våra varor. Jag menar att det är en ohållbar argumentation som man för fram. Man kan sitta och skratta bäst man vill här, men det medför i realiteten att överför makten från vårt svenska nationella parlament till det europeiska, sedan kan ni säga vad ni vill om den saken.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Jag föreslår att vi avslutar debatten där, sköter större politiska debatter utanför detta rum och koncentrerar oss på vårt beslut. Sverigedemokraterna har anmält en avvikande mening. Jag har inte hört någon annan som har anmält avvikande mening. Därmed finner jag att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga.

Vi kan gå vidare till dagordningspunkt 12, Den europeiska planeringsterminen. Det är uppdelat i a och b. Båda är inriktningsbeslut. Vi kan börja med förfarandet vid makroekonomiska obalanser, kommissionens rapport.

Anf. 40 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Den 28 november 2014 presenterade kommissionen den årliga förvarningsrapporten för 2015. Ekofinrådet ska nu diskutera rapporten vid mötet. Förvarningsrapporten ingår i den europeiska termen för förstärkt ekonomisk samordning i EU. Kommissionen pekar här på 16 medlemsstater som kommer att föremål för fördjupad granskning under 2015. Vid de fördjupade granskningarna avgör kommissionen om det föreligger makroekonomiska obalanser eller inte i medlemsstaterna.

De makroekonomiska obalanserna identifieras inte i förvarningsrapporten, utan det kommer senare. Av rapporten framgår att Sverige är ett av de 16 medlemsländer som kommer bli föremål för fördjupad granskning. Precis som förra året avser man särskilt undersöka om den privata sektorns höga och ökande skuldsättning samt utvecklingen på bostadsmarknaden utgör makroekonomiska obalanser.

Regeringen välkomnar kommissionens förvarningsrapport. Det är viktigt, precis som kommissionen framhåller, att man inte gör en alltför mekanisk tolkning av indikatorerna utan också en ekonomisk tolkning av resultaten. Vi välkomnar den fördjupade analysen som kommissionen nu avser att genomföra som väntas publiceras senare i vår.

Anf. 41 JOHNNY SKALIN (SD):

Liksom under dagordningspunkt 10 anmäler vi avvikande mening på denna gentemot den europeiska planeringsterminen. Vi tycker inte att EU behöver det instrumentet, och åtminstone inte berätta för Sverige vad för någonting som vi gör rätt och fel. Jag anmäler avvikande mening.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning samt en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vill statsrådet gå över till punkt b, Årlig tillväxtöversikt?

Anf. 43 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här kommer Ekofin att ha en första diskussion om kommissionens årliga tillväxtöversikt. Den presenterades i slutet av november. Det utgör starten på den europeiska terminen för 2015 och innehåller förslag om övergripande prioriteringar för den ekonomiska politiken under det kommande året.

Här ser regeringen positivt på de tre huvudlinjer som kommissionen föreslår i rapporten. Det är att stimulera investeringar, fortsätta att genomföra strukturreformer och samtidigt bedriva en ansvarsfull finanspolitik.

I synnerhet, som vi har diskuterat tidigare, behöver de privata investeringarna öka i de sektorer som är grundläggande för att nya företag och nya arbetstillfällen ska skapas. Regeringen instämmer i vikten av att reformer för tillväxt och sysselsättning behövs såväl på EU-nivå som på nationell nivå.

Kommissionen lyfter här fram flera viktiga områden. Däremot hade vi önskat att rapporten tydligare hade betonat behovet av åtgärder för att öka kvinnors arbetskraftsdeltagande samt åtgärder för att dra nytta av omställningen till en hållbar, grön och resurseffektiv ekonomi.

Regeringen tycker också det är viktigt att förutsättningen för att nå hög och hållbar ekonomisk tillväxt och sysselsättning är att de offentliga finanserna är långsiktigt hållbara. Det är viktigt när reformer genomförs att det tas hänsyn till sunda offentliga finanser och finansiell stabilitet.

I början på nästa år kommer Ekofin att återkomma till en diskussion om prioriteringarna i tillväxtöversikten. Det är även då som man antar slutsatser, så detta är en diskussionspunkt.

Anf. 44 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Vi har såklart en avvikande mening även i det här fallet. Vi tycker inte att vi behöver den här rekommendationen och rapporten från EU:s sida.

Jag skulle utöver det vilja ställa en fråga till finansministern om hur hon ser på kommissionens slutsatser om arbetsmarknadsreformerna i Portugal. Är rekommendationerna av godo, och står de i paritet med Socialdemokraternas syn på arbetsmarknadspolitik?

Anf. 45 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Var frågan vad jag anser om vad kommissionen skriver angående Portugal?

Anf. 46 JOHNNY SKALIN (SD):

Om arbetsmarknadsreformerna i Portugal.

Anf. 47 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är i första hand upp till Portugal att avgöra vad de anser om kommissionens rekommendation angående arbetsmarknadsutvecklingen i Portugal. Det är inte något som den svenska regeringen har någon synpunkt på.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Vi har haft uppe till diskussion i nämnden att regeringens ståndpunkt ibland är lite väl kortfattade. Eftersom det fanns en del intressanta saker som statsrådet nämnde här skulle nämnden uppskatta att de fanns med även i det skriftliga underlaget. Vi har haft en sådan diskussion med övriga statsråd. Nu när du är här vill jag passa på att nämna det även för dig.

Anf. 49 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Jag vill bara påpeka att om vi ställer oss bakom detta ställer vi oss också bakom kommissionens slutsatser om arbetsmarknadsreformerna i till exempel Portugal. Det var bara en synpunkt från min sida.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar det. Jag har redan sagt att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning i denna fråga.

Dagordningspunkterna 13 och 14 utgår, om jag har förstått det rätt.

Dagordningspunkterna 15 och 16 har varit föremål för skriftligt samråd. Det är A-punkter. Det kom inte in några avvikande meningar. Om ingen har någonting att kommentera här föreslår jag att vi går vidare till dagordningspunkt 17, uppförandekod, företagsbeskattning.

Anf. 51 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Uppförandekoden för företagsbeskattning tillkom 1998 och har till syfte att motverka skadlig skattekonkurrens. Här finns en särskild grupp inom rådet, uppförandekodsgruppen, som har inrättats för att genomföra kodens principer. Varje halvår redogör gruppen för sitt arbete i Ekofinrådet. Det är en sådan rapport som nu kommer att diskuteras.

Här förväntas att Ekofinrådet anta de slutsatser om en rapport som har arbetats fram. Vår bedömning är att Sverige kan ställa sig bakom rapporten och det utkast till slutsatser som finns.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Vi går vidare till punkt 18, Revisionsrättens årsrapport. Jag vill meddela att vi har haft revisionsrätten här för att redovisa sin rapport hos nämnden tidigare.

Anf. 53 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Precis, H G Wessberg var här tidigare, och vid Ekofinmötet i nästa vecka ska revisionsrätten presentera årsrapporten vad gäller budgeten för 2013.

Regeringen kommer nu att analysera rapporten ytterligare och kommer sedan att ta fram ett förslag till svensk handlingslinje om huruvida kommissionen ska beviljas ansvarsfrihet för genomförande av budgeten för 2013. Vi kommer sedan att återkomma till EU-nämnden i februari med en slutgiltig bedömning.

Vid det här första diskussionstillfället tänker jag mig att vi betonar vikten av att EU-medel ska hanteras på ett korrekt sätt och bidra till långsiktiga resultat.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Ville Johnny Skalin tala på den förra punkten?

Anf. 55 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag är bara osäker på om vår avvikande mening under ärende 12 blev noterad eller inte.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Absolut, det blev noterat både på 12 a och 12 b.

Så har vi punkt 19, Övriga frågor. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

§ 2 Utbildning, ungdom, idrott och kultur (utbildning)

Utbildningsminister Gustav Fridolin

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning,
ungdom och kultur den 20–21 maj 2014**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utbildning, ungdom och kultur den 12 december 2014**

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar statsrådet Fridolin som har suttit i nämnden på andra sidan bordet. Nu är han välkommen i en annan position.

Det handlar alltså om punkt 2, Utbildning, ungdom, idrott och kultur, och det finns inga utestående A-punkter.

Utbildningsminister Fridolin är ansvarig för dagordningspunkt 4 och 5, om jag har förstått det rätt. Jag misstänker att det inte finns någon muntlig redovisning utöver den skriftliga när det gäller återrapporten från mötet den 20–21 maj.

Anf. 73 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Det stämmer, herr ordförande, om det inte finns någon fråga från nämnden.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Vi går till dagordningspunkt 4, Utkast till rådets slutsatser om entreprenörskap i utbildningen.

Anf. 75 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Bakgrunden till slutsatserna är, som nämnden vet, bland annat Europeiska rådets slutsatser från juni 2014 då företagarganda och skapande av arbetstillfällen särskilt lyftes fram.

I slutsatserna betonas vikten av främjandet av företagarganda i utbildning och att entreprenöriella egenskaper lärs ut i skolan, även i vuxen- och yrkesutbildningen och i den högre utbildningen.

Medlemsstaterna uppmuntras till att bland annat utveckla en samordnad strategi för entreprenörskapsutbildning inom utbildningssystemet. Sverige har sedan 2009 redan en sådan strategi för entreprenörskap i utbildning.

Medlemsstaterna inbjuds även att ge lärarna kompetens i ämnet entreprenörskap och öka tillgången på lärlingsprogram med en entreprenöriell dimension.

Dessutom lyfts det informella lärandet fram som en viktig bidragsfaktor till utvecklingen av entreprenörskapstänkande, ett område som Sverige med vår långa och goda tradition av folkbildning borde ta fasta på. I Sverige bidrar det breda folkbildningsuppdraget starkt till att göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och att skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen.

Just folkbildning var en av de frågor som lyftes upp när samråd skedde med utbildningsutskottet och som har tagits upp som en av de punkter som jag tänker lyfta fram på rådet.

I slutsatserna inbjuds även kommissionen och medlemsstaterna att utnyttja det stöd som EU:s program Erasmus plus erbjuder för utbildning i entreprenörskap.

Ordförandeskapets förslag har haft ett brett stöd bland medlemsstaterna, och förhandlingarna har varit relativt okomplicerade. Mycket har handlat om att hitta rätt nivå på språket för att tillgodose medlemsstaternas önskemål om respekt för det nationella självbestämmandet på utbildningsområdet. Regeringen har varit en av de drivande för att få in skrivelser om det.

Regeringen har även lyft fram att utbildning som främjar entreprenörskap är betydelsefull och att det i sammanhanget är angeläget att främja unga kvinnors entreprenörskap, eftersom det är en mindre andel kvinnor som startar företag än unga män.

Rådsslutsatserna har inga budgetära konsekvenser.

Regeringen välkomnar det slutgiltiga förslaget och föreslår att Sverige ställer sig bakom antagandet av slutsatserna.

Om ni har frågor besvarar jag dem gärna.

Anf. 76 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, utbildningsministern! På s. 8 i rådsslutsatserna, punkt 7, står det att medlemsstaterna och kommissionen uppmanas att inom ramen för sina respektive befogenheter "överväga hur man bäst kan använda andra europeiska resurser såsom Europeiska socialfonden för att stödja främjandet av företagande i utbildningen".

Här vill vi anmäla avvikande mening från Sverigedemokraterna. Vi vill inte att Europeiska stödfonden ska användas i det här syftet. Vi vänder oss emot en sådan användning. Därför anmäler vi avvikande mening.

Anf. 77 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Då går vi vidare till dagordningspunkt 5.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Vill statsrådet kommentera yttrandet?

Anf. 79 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Jag finner inget behov av det.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade standpunkt med den avvikande meningen anmäld från Sverigedemokraterna.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 5, Ekonomiska argument för utbildning i samband med halvtidsöversynen av Europa 2020-strategin.

Anf. 81 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Det är ju en riktlinjedebatt. Ordförandeskapet har föreslagit den här inriktningen på riktlinjedebatten med utgångspunkt från 2020-översynen.

Det finns anledning för mig att ge en kort bakgrund till halvtidsöversynen av strategin.

Som ni känner till har EU sedan 2010 en strategi för jobb och tillväxt, Europa 2020. Kommissionen har efter att strategin kommit nästan halvvägs inlett en översyn. I maj lanserade man ett offentligt samråd, och tanken är att kommissionen tidigt nästa år återkommer med eventuella förslag om ändringar i strategin. Det italienska ordförandeskapet har tagit initiativ till diskussioner i de olika ministerråden under sommaren och hösten, och nu har turen kommit till utbildningsministrarna.

Det italienska ordförandeskapet har i diskussionsunderlaget, som nämnden har tagit del av, tagit fasta på bland annat vikten av kvalitativ utbildning och den samhällsekonomiska kostnaden för utbildning av låg kvalitet. Ordförandeskapet tar även upp behovet av effektivitet och skillnaden mellan hur mycket medlemsstaterna spenderar på utbildning och de resultat som de uppnår.

Slutligen berörs även utmaningar att skapa en utbildning som tillgodoser de krav och behov som arbetsmarknaden ställer, vilket var en av frågorna som diskuterades extensivt vid samrådet med utbildningsutskottet.

Ministrarna ombeds att utforma sina inlägg utifrån följande fyra frågeställningar:

1. I vilken utsträckning anser ministrarna att inbegripandet av utbildning i Europa 2020-strategin har haft positiv inverkan på ekonomin och förbättringar på utbildningsområdet?
2. Utöver EU:s överordnande mål för utbildning, finns det några andra prioriteringar på utbildningsområdet som du skulle vilja definiera inför den kommande perioden?
3. Anser du att styrningen av Europa 2020 är till hjälp när det gäller genomförande och övervakning av reformer både på nationell nivå och på EU-nivå, och vad skulle kunna bli bättre?
4. Hur kan man bättre utnyttja synergieffekterna mellan utbildning och andra områden såsom sysselsättning och ekonomisk politik inom ramen för den reviderade 2020-strategin?

Regeringen välkomnar det underlag som ordförandeskapet har lagt fram som vägledning för ministrarnas diskussion.

I inlägget tänker jag lyfta fram att satsningar på utbildning av god kvalitet som förbereder alla unga för ett framtida yrkesliv. Att underlätta övergången mellan studier och arbetsliv är av högsta prioritet. Regeringen avser även att poängtera att utbildning förser en enskild människa med kunskaper som ger henne möjligheter att växa och påverka sin situation samt att en god utbildning därmed är grunden för ett aktivt medborgarskap och demokratiska värden.

Jag tänker även beröra att utbildning har en naturlig roll i Europa 2020-strategin för att stärka EU:s konkurrenskraft och skapa långsiktigt hållbar tillväxt i hela EU samt att styrningen via den europeiska terminen fungerar pådrivande för reformer och åtgärder.

2014/15:16
5 december

Vidare har regeringen inte för avsikt att verka för ändringar av de övergripande målen inom Europa 2020-strategin. Gällande utbildningsmål är det viktigt att påminna sig om att exempelvis Utbildning 2020-strategin har ytterligare mål som kompletterar Europa 2020-strategin. Inom ramen för Utbildning 2020 finns det möjlighet för medlemsstaterna att gå på djupet i olika frågor och därmed föra en diskussion av mer kvalitativ natur.

Slutligen tänker jag ta upp att det finns poänger med att utforska vilka möjligheter som finns för att förbättra samarbetet mellan utbildningsfrågor och bland annat sysselsättningsfrågor.

Anf. 82 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, utbildningsministern! Först och främst vill jag hänvisa till Sverigedemokraternas övergripande kritik när det gäller Europa 2020-strategin. Jag tror att den kritiken torde vara allmänt känd för nämnden vid det här laget.

I anslutning till den här dagordningspunkten vill vi, till skillnad från regeringen, invända mot att EU ska lägga sig i även utbildningsområdet. Vi tycker inte att det är en positiv utveckling, utan vi menar att hela utbildningsområdet är en nationell kompetens och en nationell angelägenhet. Vi menar inte att EU eller Europa 2020 ska lägga sig i detta. Den Europeiska planeringsterminen försvårar snarare än främjar utveckling på utbildningsområdet i och med att man sätter upp ramar kring en fråga som enkom är av nationell karaktär.

I och med detta vill vi anmäla avvikande mening, och vi hoppas att regeringen ändrar sin ståndpunkt framöver så att man inte lämnar över alltmer makt till EU, inte heller på utbildningsområdet.

Anf. 83 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Regeringen har ju, vilket jag redovisade under den förra dagordningspunkten, varit noga med att när det kommer upp frågor om utbildning ska vi ha skrivningar som garanterar det nationella självbestämmandet. Detta är inte någon EU-kompetens.

Men regeringens, och jag tror majoritetens i nämnden, ståndpunkt är att bara för att en fråga diskuteras inom EU-kretsen och erfarenhetsutbyte sker innebär det inte att EU lägger sig i.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande från Sverigedemokraterna.

Då är dagordningspunkterna för statsrådet Fridolin över, om inte statsrådet vill ta upp någonting muntligt under punkt 8, Övriga frågor.

Anf. 85 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Jag har en övrig fråga som faller inom mitt ansvarsområde, och det är en informationspunkt från Lettland som tar över ordförandeskapet i vår. Vi har tyvärr ännu inte någon information om letternas prioriteringar på utbildningsområdet.

Jag vill också passa på att tydliggöra för nämnden att med mig har jag Johan Lindell, utbildningsråd, Karl Sälgröm, departementssekreterare, och Hugo Qvinth, som är politisk sakkunnig hos mig.

2014/15:16
5 december

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi statsrådet för närvaron.

§ 3 Utbildning, ungdom, idrott och kultur (ungdom)

Statsrådet Aida Hadzialic

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, idrott och kultur den 20-21 maj 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, idrott och kultur den 12 december 2014

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Då fortsätter vi med utbildningsrådets möte, och vi har kommit till dagordningspunkt 6. Vi välkomnar statsrådet Aida Hadzialic. Det finns tydligen inte några utestående punkter.

Jag misstänker också att statsrådet inte heller har någon muntlig redovisning från återrapportering från mötet den 20-21 maj.

Anf. 88 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Jag vill börja med att tacka för att ni tar emot mig här. Jag har en kort redovisning om nämnden vill höra den.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Vi har fått en skriftlig redovisning. Men statsrådet har kanske några övriga kommentarer. Nej.

Då går vi vidare. Vi har redan tagit upp dagordningspunkterna 4 och 5 med Fridolin. Vi kommer nu till dagordningspunkt 6, Utkast till rådets slutsatser om att verka för ungdomars tillgång till rättigheter för att främja deras självständighet och deltagande i det civila samhället.

Anf. 90 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Herr ordförande! Låt mig inleda med att säga inför nämnden att jag hade ett möte med kulturutskottet den 2 december när det gäller dessa frågeställningar som ska upp på rådsmötet. Då ställde sig ett enigt kulturutskott bakom det förslag som vi från departementet lämnade. Man hade några justeringar som jag också kommer att redogöra för.

Den övergripande prioriteringen på det ungdomspolitiska området för den nuvarande ordförandeskapstrion Italien, Lettland och Luxemburg är ungdomars egenmakt. Italien, som håller i klubban, har kopplat detta till det övergripande temat Ungdomars tillgång till rättigheter.

Vid det kommande rådsmötet har ungdomsministrarna en beslutspunkt och en diskussionspunkt. Beslutspunkten är rådsslutsatser om att verka för ungdomars tillgång till rättigheter för att främja deras självständighet och deltagande i det civila samhället.

Dessa rådsslutsatser tar sin utgångspunkt i den höga ungdomsarbetslösheten och effekterna av dess spår, vilka har gjort att unga har det svårare att etablera ett självständigt liv och tillgodogöra sig sina rättigheter.

Förutom svårigheten i övergången mellan utbildning och arbete handlar det också om hälsofrågor, välbefinnande och att som ung kunna vara med och påverka.

I de aktuella rådsslutsatserna föreslås också att det tvärssektoriella samarbetet i EU och i medlemsländerna bör fokusera på att främja ungdomars självständighet och välbefinnande, särskilt när det gäller att förhindra alla former av diskriminering, att stärka kunskapen bland ungdomar om deras rättigheter och att involvera ungdomar i beslutsfattande processer på alla nivåer.

Medlemsländerna uppmuntras att identifiera problem och hitta lösningar på hinder som förhindrar att ungdomar deltar fullt ut i samhällslivet samt att ungas tillgång till jobb, rättvis lön och social trygghet ska främjas för att stärka ungdomars möjligheter att bli självständiga.

Viktigt är det även att använda sig av redan existerande möjligheter inom ramen för EU:s ungdomsprogram Erasmus plus när det gäller till exempel utbildning av lärare och ungdomsledare i rättighetstänkandet.

Jag tänker nu komma till förslaget till svensk ståndpunkt.

Regeringen har under förhandlingarna välkomnat och gett sitt stöd till det italienska ordförandeskapets ambition när det gäller att främja ungdomars tillgång till rättigheter. En utgångspunkt för regeringen i förhandlingarna har varit att alla ungdomar ska ha rätt till goda levnadsvillkor på samma sätt som övriga befolkningen. Det innebär att ungdomars mänskliga rättigheter ska skyddas och främjas och att ungdomar ska ges möjligheter till social och ekonomisk trygghet, inflytande, deltagande och en god hälsa.

Regeringen har fått stöd för sin ståndpunkt av kulturutskottet den 2 december, som jag nämnde, med följande tillägg: Ungdomspolitik är i första hand en nationell angelägenhet och subsidiaritetsprincipen ska därför beaktas, vilket vi bejakade.

Regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bakom antagandet av slutsatsen med det tillägget.

Anf. 91 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack för föredragningen i det här ärendet!

Jag har två likalydande kommentarer i anslutning till punkterna 6 och 7 på dagordningen under statsrådets härad. Det gäller att regeringen verkligen bör påpeka det som utskottet och regeringen har kommit överens om, nämligen att påpeka i debatten att – i det här fallet, eftersom vi är på dagordningspunkt 6 – ungdomspolitik är en nationell angelägenhet och att subsidiaritetsprincipen därför ska beaktas.

Jag är angelägen om att få ett löfte från statsrådet om att detta framförs, så att den svenska ståndpunkten blir allmänt känd också i andra delar av Europa och att den därtill följs upp på EU-nivå.

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

En svensk ståndpunkt har ju föga värde om den inte framförs. Jag förutsätter att så är fallet.

Anf. 93 MARIA WEIMER (FP):

Jag instämmer i det som sades från Centerpartiet. Vi har ofta diskussioner i nämnden om vilka frågor som vi gärna inte vill se på EU-nivå.

Det är bra att den markeringen gjordes redan i utskottet och att det är medtaget i den svenska ståndpunkten. Jag kan bara understryka det.

Anf. 94 AMINEH KAKABAVEH (V):

Den här viktiga frågan är väldigt angelägen. Jag vill bara säga att det är viktigt att se ungdomar är av olika kön, etnicitet och klass.

Vi vet att många ungdomar, särskilt tjejer, tyvärr inte har den rättighet som vi tycker är självklar, nämligen rätten till sitt eget liv och rätten att delta i samhällslivet. Det måste vi precisera. Det gäller alla ungdomar, men vi måste precisera kön. Flickorna och ungdomarna i förorterna har tyvärr inte samma rättigheter och heller inte samma möjligheter som andra ungdomar när det gäller egen bostad, arbete och utbildning.

Förra året kom den ungdomspolitiska rapporten, och vi hade liknande synpunkter i riksdagens tvärpolitiska ungdomsnätverk. Därför vill jag gärna skicka med att man när man pratar om ungdomar måste betona könen, förorterna och klassperspektiven. Det är viktigt i detta sammanhang.

Anf. 95 CHRISTIAN HOLM (M):

Eskil Erlandsson och Maria Weimer förde fram Alliansens gemensamma ståndpunkt. Den står även Moderaterna bakom.

Anf. 96 PAVEL GAMOV (SD):

Jag tackar ministern! Även Sverigedemokraterna vill ansluta sig till det som har sagts i kulturutskottet och som även sägs nu i nämnden. Jag hänvisar framför allt till dagordningspunkt 7, men vi menar att subsidaritetsprincipen ska gälla även punkt 6. Det är väldigt svårt att harmonisera sådant, och det är heller inte önskvärt.

De olika medlemsstaterna skiljer sig mycket åt när det gäller förutsättningarna för ungdomar, och vi menar att detta inte är en EU-kompetens och att man inte ska ta fram några handlingsplaner. Vi välkomnar därför att regeringen har tagit till sig synpunkterna och inte tänker stödja den linje som har förelagts här. Vi anmäler ingen avvikande mening utan ansluter oss till det som regeringen och övriga partier sagt både i utskottet och här i nämnden.

Anf. 97 ROBERT HALEF (KD):

Jag tackar ministern för informationen. I och med att regeringen har tagit till sig synpunkterna från utskottet tycker jag att det är ett bra förslag att gå vidare med.

Anf. 98 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Tack för synpunkterna! Det kommer att betonas att detta är en nationell angelägenhet. Jag kan lämna det som ett löfte här och nu. Vi har samma inställning i frågan.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga, inklusive de tillägg som regeringen och kulturutskottet kommit överens om.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, En sektorsövergripande strategi för ungdomspolitiken som ett verktyg för bättre hantering av socioekonomiska utmaningar.

Anf. 100 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Ordförande! Som jag nämnde tidigare har vi även en diskussionspunkt på dagordningen. Temat för diskussionen är en sektorsövergripande strategi för ungdomspolitiken som ett verktyg för att bättre adressera socioekonomiska utmaningar och en mer målriktad politik för ungdomar.

Ministrarna ombeds att i debatten utgå från två frågeställningar. Den första frågan är: Vilka är de mest brådskande socioekonomiska utmaningarna för ungdomar i dag som kan åtgärdas mest effektivt genom tvärssektoriellt samarbete på europeisk, nationell, regional och lokal nivå? Den andra frågan är: Vilka är de möjliga åtgärder och instrument som EU och medlemsstaterna bör använda för att göra en sektorsövergripande strategi mer konkret?

Regeringens förslag till svensk ståndpunkt är följande: Regeringen välkomnar det underlag som ordförandeskapet lagt fram som vägledning för ministrarnas diskussion. Regeringens utgångspunkt vid debatten kommer vara att det finns flera utmaningar som kräver ett tvärssektoriellt angreppssätt på flera nivåer. Framför allt handlar det om ungas etablering, inflytande, egen försörjning och hälsa.

Regeringen avser därför att vid riktlinjedebatten lyfta fram värdet av att på flera olika sätt stimulera ungdomars etablering på arbetsmarknaden och värdet av att främja icke-formellt och informellt lärande som kan bidra till att fler ungdomar får tillträde till utbildning och arbetsmarknad. Viktiga instrument i sammanhanget är EU-programmet Erasmus plus och Europeiska socialfonden.

Vidare avser regeringen att framföra vikten av att utveckla ungdomspolitiken som en pådrivande kraft i det tvärssektoriella samarbetet lokalt, nationellt och på europisk nivå.

Regeringen fick, återigen, kulturutskottets klartecken för detta den 2 december med tillägget att med barns och ungdomars rättigheter följer också ansvarstagande och skyldigheter. Jag lovade utskottet att jag kommer att betona även ansvarsperspektivet vid saktidningen. Det finns rättigheter och möjligheter, men det finns också ansvar och skyldigheter som man behöver förhålla sig till.

Anf. 101 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet!

Jag har en fråga till statsrådet. Menar man att även detta i första hand är nationella kompetenser? Jag kunde inte utröna något sådant i den ståndpunkt statsrådet redogjorde för. Menar statsrådet att detta är något EU ska lägga sig i på en mer grundläggande nivå, eller skiljer sig med-

lemsstaterna så mycket åt att detta trots allt inte är en nationell kompetens där EU så att säga ska lägga näsan i blöt?

Jag vill gärna ha ett klargörande på den punkten. Beroende på klargörandet kommer vi eventuellt att anmäla avvikande mening.

Anf. 102 AMINEH KAKABAVEH (V):

Jag vill betona att när vi talar om ungdomars självständighet är utbildning och arbete viktigast, men bostad är faktiskt också viktigt. 300 000 ungdomar i Sverige står fortfarande i bostadskö och behöver en bostad. Det är en viktig aspekt.

Sedan har vi frågan om ungdomars hälsa. Det satsas alltid mer resurser på killar än på tjejer. Jag jobbar själv med socialt arbete och ungdomar, och man vet att det är killarna som syns och hörs. Bland flickorna är det mycket självska debeteende, självmord och så vidare. Den aspekten lyfts tyvärr inte fram så ofta i olika sammanhang, men det är faktiskt ett samhällsproblem.

Särskilt bostad och hälsa borde vara en del av självmåendet och ungdomars rätt till god hälsa, bostad och självständighet. Jag tror att allt hänger ihop. Det är bara att komma ihåg det.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Jag har ett litet tillägg. Eftersom det verkar finnas enighet om kulturutskottets tillägg förutsätter jag att man, när tillägget gjordes, inte menade att det ska förändra ansvarsfördelningen mellan föräldrar och barn, sänka straffrättsåldern eller på annat sätt lägga ytterligare ansvar på barn som vi inte redan har lagt på dem i dag.

Min son som sitter längst bak här i salen är fyra år, och det är jag som har ansvaret om han gör någonting dåligt i dag. Jag hoppas att det inte var det här som var nämndens vilja när tillägget lades fram. Med de kommentarerna skickar jag ordet till statsrådet.

Anf. 104 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Först gällde det frågan om nationell kompetens. I och med att vi i det första ställningstagandet tydligt framhåller att detta är en nationell angelägenhet som omfattas av den nationella kompetensen ämnar jag hålla det som en röd tråd även i diskussionen. Det kommer att betonas och vara tydligt också i den andra diskussionspunkten.

Sedan gällde det frågan om bostäder och ungdomars hälsa. Det är redan betonat i underlaget och de diskussioner som pågår, men det kan aldrig skada att betona det ännu mer. Frågan finns redan inkorporerad i materialet.

När det gäller ordförandens kommentar förstod jag diskussionen i utskottet och det vi kom fram till gemensamt som så att ungdomar ska se att de tillhandahålls möjligheter och rättigheter men att de också har en skyldighet att försöka använda dem och agera utifrån dem. Det finns en aktivitetsplikt utifrån ungdomarnas individuella ansvar för hur läget är. Det är ungefär så jag tolkar ställningstagandet utifrån utskottsdiskussionen.

Anf. 105 ORDFÖRANDEN:

Min undran gällde inte ungdomar utan varför det också stod ”barn”. Men det är bra att det är klargjort att vi är eniga om hur det ska tolkas.

Pavel Gamov! Anmäler ni avvikande mening eller inte?

Anf. 106 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet! Jag vill särskilt tacka för klargörandet. Sverigedemokraterna kommer inte att anmäla avvikande mening i och med klargörandet, utan vi är tacksamma för den lyhördhet regeringen visar i ärendet.

Med all respekt för att detta bara är en riktlinjedebatt och inte ett antagande av rådsslutsatser, som den föregående punkten, hör punkterna som sagt ihop. Vi är tacksamma för att regeringen kommer att lyfta fram vikten av subsidiaritetsprincipen även i detta fall och att de här frågorna är av nationell karaktär. Vi anmäler som sagt ingen avvikande mening.

Anf. 107 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns enhälligt stöd för regeringens här redovisade inriktning. Vill statsrådet ta upp någonting under dagordningspunkt 8 utöver det skriftliga underlaget? Statsrådet Fridolin har redan tagit upp punkt 8 b med nämnden.

Anf. 108 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S):

Herr ordförande! Jag har ingenting att tillägga.

Anf. 109 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så hjärtligt för närvaron.

§ 4 Transport, telekommunikation och energi (energi)

Statsrådet Ibrahim Baylan

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi den 13 juni 2014

Återrapport från informellt ministermöte den 5–6 oktober 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi den 9 december 2014

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Ibrahim Baylan med medarbetare välkomna till nämnden. Finns det några utestående A-punkter? Det finns det inte. Har statsrådet några muntliga kommentarer utöver de skriftliga om återrapporten från det formella rådsmötet den 13 juni, återrapporten från det informella mötet den 5–6 oktober eller liknande?

Anf. 111 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr ordförande! Jag tackar för möjligheten att få komma hit.

Nämnden har fått skriftliga rapporter både om mötet i juni och om mötet i oktober. Om det finns några eventuella frågor därutöver ska jag försöka svara på dem.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det inte finns några frågor. Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 – Uppföljning.

Anf. 113 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr ordförande! Under den första punkten ges vi som energiministrar möjlighet att diskutera uppföljningen av den överenskommelse om 2030-ramverket för klimat och energi som efter många om och men nåddes i oktober.

Vid det här laget känner ni väl till att det blev klimatmål på minst 40 procent, ett mål för förnybar energi på minst 27 procent och ett mål för energieffektivisering på minst 27 procent. Det blev också ett tillägg med en skrivning som innebar att målet för energieffektivisering, som var lägre än vad kommissionen hade föreslagit, kan höjas till 30 procent vid en översyn 2020.

Målet för förnybar energi och energieffektivisering är EU-mål och därmed inte bindande på medlemsstatsnivå, som ni väl känner till.

Det underlag som skickats ut inför mötet fokuserar på två delar av 2030-ramverket. Det ena är system för styrning som ska användas för att följa upp målen. Det andra är de indikatorer som kommissionen föreslagit för att följa upp energipolitikens tre övergripande mål, nämligen konkurrenskraft, försörjningstrygghet och, inte minst, ekologisk hållbarhet.

Regeringen välkomnar, vilket vi framfört ett antal gånger, att en överenskommelse kunde nås. Men bara för att vi har en överenskommelse får vi inte slå oss till ro. Tvärtom måste vi kanske använda det

momentumet till att fortsätta. Mycket arbete återstår. Huvudarbetet med att översätta de övergripande målen till konkreta åtgärder, i konkreta resultat återstår. Därför är systemet för styrning, som vi ska diskutera på ministerrådet, viktigt.

Systemet för styrning behöver utvecklas så snabbt som möjligt och bli robust och förutsägbart. Det är själva grunden för att investerare ska våga investera i förnybar energi och energieffektivisering. Kommissionen bör därför ges en tydlig roll att utvärdera medlemsstaternas föreslagna bidrag.

Regeringen vill verka för att regionala hänsyn tas när medlemsstaterna ska utforma sina strategier. Det kan bidra till att undvika att enskilda isolerat väljer strategier som går emot en mer integrerad inre marknad, till exempel kapacitetsmekanismer som ofta bygger på fossil grund, framför allt kol och gas.

Anf. 114 AMINEH KAKABAVEH (V):

Herr ordförande! Det är väl känt att vi i Vänsterpartiet både i utskottet och tidigare i EU-nämnden tagit upp att ansvaret måste ligga såväl hos oss i Sverige som i övriga medlemsstater. Det handlar om historiskt stora utsläpp, och situationen är akut. Klimatfrågorna är mycket viktiga. Vi kan inte längre skälla på alla andra när EU-kommissionen har ett så lågt mål. Det enda man nu försöker göra är att nå det låga målet och släppa resten. Därför står vi kvar vid vår ståndpunkt att vi tycker att det är viktigt att reducera utsläppen av växthusgaser med 60 procent.

Vår ståndpunkt gällande förnybar energi är också densamma som tidigare. Vi tycker att regeringen måste jobba aktivt för att både Sverige och andra stater tar sitt ansvar för en minskning med 60 procent till 2030.

Anf. 115 ORDFÖRANDEN:

Det är i och för sig en uppföljningspunkt, men vi för det till protokollet.

Anf. 116 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Jag tycker naturligtvis att vi ska försöka följa upp våra mål och även få med resten av världen på tåget. Det är nödvändigt om vi ska åstadkomma verklig förändring. Numera står Europa för en ganska liten del av utsläppen.

Vi måste tänka lite inom ramarna, inte bara utom ramarna. I Sverige har vi en, relativt sett, effektiv industri jämfört med fattigare länder. Vi har en situation, vilket vi vet om, som innebär att om vi straffbeskattar den svenska industrin flyttar företag till fattiga länder eftersom det blir billigare att producera där. Därifrån kan företagen sedan flyttas vidare till Kina. Det gäller inte bara Sverige utan hela Europa. Sådana scenarier har vi kunnat observera tidigare. Det medför att vi bara flyttar över problemet till andra stater, någon annanstans. Det är ett förhållande som vi måste motverka. Jag vill nämna att det måste tas med i debatten inför klimatavtalen om hur vi ska nå målen.

Dessutom tycker jag att det är ganska obegripligt att man använder svenska skattemedel för att finansiera "EU-u-ländernas" infrastruktur.

Först subventionerar man industrin i de fattiga länderna, sedan använder man svenska skattepengar för att säkra deras energibehov. Jag menar att det måste finnas en balans i diskussionen om hur vi håller uppe de elintensiva industriernas effektivitet och minskar utsläppen. Det vill jag göra som ett medskick.

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Vill statsrådet kommentera det som har sagts?

Anf. 118 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr ordförande! Nej, inte annat än att det är en välbekant diskussion. Vi har slutit ett avtal i Europeiska rådet. Riksdagen har ställt sig bakom det. Jag har stor respekt för att det finns olika uppfattningar om och synpunkter på hur ambitiöst eller oambitiöst det är, men likväl tror jag att vi är ganska överens i riksdagen om att ifall Europeiska unionen inte hade kunnat komma med ett aktivt bud skulle risken vara stor att vi inte kommer fram till något i Paris 2015 vad gäller klimatutsläppen.

Arbetet har tyvärr kantats av misslyckanden, och vi måste göra vårt yttersta för att Paris 2015 inte ska bli ytterligare ett misslyckande, och jag tror att ett aktivt och framåtsyftande EU är en grundförutsättning för att lyckas. Även om vi från Sveriges sida gärna hade sett mer ambitiösa mål och har en rad synpunkter tror jag att det är viktigt att EU kan agera gemensamt.

Anf. 119 ORDFÖRANDEN:

Eftersom samtliga partier och regeringen hade högre ambitionsnivåer i den här frågan än de som EU till slut beslutade om finns det givetvis en stark enighet om att se till att målen verkligen uppnås i praktiken, i det praktiska arbetet. Jag önskar lycka till med det arbetet.

Jag finner att det finns ett medskick från Vänsterpartiet och ett från Sverigedemokraterna samt stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 5, Utkast till rådets slutsatser om fullbordandet av en inre marknad för energi.

Anf. 120 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr ordförande! Under denna punkt förväntas ministerrådet anta slutsatser om färdigställandet av den inre marknaden för energi. Bakgrunden till frågan går tillbaka till februari 2011 då Europeiska rådet antog slutsatser om att den inre marknaden för energi ska vara färdigställd till 2014. Innebörden av detta är att marknadsregelverket ska finnas på plats och att gas och elektricitet ska flöda fritt. Eftersom vi nu börjar närma oss slutet på tidsfristen presenterade kommissionen nyligen en lägesbeskrivning i form av ett meddelande. Övergripande menar kommissionen att mycket av implementeringen är utförd eller på god väg att utföras men att vi för den skull inte får slå oss till ro.

Meddelandet innehåller inga nya åtgärdsförslag eller bedömningar om nödvändiga framtida lagförslag. Däremot har meddelandet starkt fokus på betydelsen av fortsatt integrering av energimarknaderna i

Europa. Regeringen har vid förhandlingarna om rådsslutsatserna drivit linjen att fokus bör ligga på att förbättra energimarknadens funktion genom att det regelverk som tagits fram implementeras fullt ut i medlemsstaterna innan nya stora initiativ tas. Vi har redan flera verktyg i form av det tredje inre marknadspaketet, arbetet med nätkoder och infrastrukturförordningen för att se till att marknaden levererar nyttor som utbyggd energiinfrastruktur och ökad försörjningstrygghet, en fråga som i dessa dagar, i skenet av krisen i Ukraina, är mycket aktuell.

Många medlemsstater har betonat att det finns problem att integrera förnybar energi på den inre marknaden. Regeringen har pekat på att det är möjligt att hantera en variabel elproduktion genom marknadsintegration, förbrukarflexibilitet, energieffektivisering inte minst samt smarta nät, något som nu reflekteras i den text som kommissionen lägger fram. Det bör vara en del av lösningen i stället för införande av så kallade kapacitetsmekanismer, som vissa länder överväger och som i mångt och mycket bygger på fossil grund.

Min bedömning är att slutsatserna är väl avvägda, och jag anser att regeringen därmed ska kunna ställa sig bakom dem.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:

Nämnden har haft en återkommande diskussion om att regeringens ståndpunkter gärna kunde vara lite utförligare än bara att man ställer sig bakom rådsslutsatsen. Vi har sagt det till andra statsråd, och nu säger jag också till dig att nämnden uttryckt en önskan om att få lite större tydlighet om varför man ställer sig bakom en rådsslutsats. Det gäller framtida ståndpunkter.

Anf. 122 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr ordförande! Det är första gången jag är i nämnden, och jag tar med mig det önskemålet till nästa gång jag kommer hit.

Anf. 123 ORDFÖRANDEN:

Det var exakt därför jag berättade det.

Anf. 124 HANS ROTHENBERG (M):

Ordförande! Vi fick i näringsutskottet information om det här så sent som i går. Då hade jag inga invändningar, men när jag läser mer om ärendet finns det anledning att återkomma. Trots den mycket distinkta ståndpunkten finns där ett par ord som gör att det blir lite ”resår” i resonemanget. Det gäller orden ”regeringen bedömer” att Sverige kan ställa sig bakom rådsslutsatserna.

Jag skulle vilja fråga vilka faktorer det är som avgör om regeringen slutgiltigt står bakom dem. Avser regeringen att återkomma till nämnden om man finner anledning att inte stå bakom rådsslutsatserna?

Anf. 125 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Som vi redogjort tidigare när det gäller den här frågan ställer vi oss inte bakom egennyttan av att skapa paneuropeiska elbolag. Vi tycker inte att det är ytterligare ett område som behöver överföras

på EU-nivå; det gäller även jordbrukspolitiken och en rad andra politiska frågor som man anser är specifikt europeiska.

Vi ser energin som en del av infrastrukturen, precis som EU gör, men vi anser att medlemsstaterna själva måste ha huvudansvaret för den. Det finns egentligen flera aspekter på detta. Framför allt handlar det om att skapa förutsättningar för konsumenterna i respektive land och att skapa förutsättningar för industrin, men det handlar också om att varje land måste ta ansvaret för sin egen energiförsörjning. I annat fall lägger man ansvaret på andra medlemsstater. Det är möjligt att man kan få det att fungera även om det läggs på europeisk nivå, men vi förlorar kontrollen över det, och i ett krisläge blir det lite oklart hur vi ska hantera en sådan situation.

Sverige har dessutom andra förutsättningar än övriga europeiska länder. Vi är det nordligaste landet i Europa – möjligtvis bortsett från Norge – och via vår basindustri, som har el som främsta resurs, konkurrerar vi på den europeiska marknaden och i övriga världen. Vi kan inte konkurrera med löner eller produktivitet när en så pass stor utgift består av elkostnader. Det är sådant som vi måste bejaka och uppmärksamma så att vi inte tappar konkurrensfördelar gentemot vår omvärld.

Om det finns ett eller ett fåtal länder som har en samsyn om hur de ska föra vidare sin energipolitik så låt dem göra det, men lyft inte upp det på europeisk nivå, för det riskerar att få konsekvenser för hela samhällsutvecklingen i Sverige. Vi är ett land starkt beroende av vår export och vår basindustri, men vi är också beroende av att själva kunna skapa våra förutsättningar när det gäller hela samhällsutvecklingen.

Min och mitt partis ståndpunkt är, som alla säkert förstår, att vi inte tycker att elmarknaden ska ligga på europeisk nivå. Vi är tveksamma, även om slutkunden skulle gynnas, eftersom det knappast gör väljandet av leverantörer mer lättförståeligt om man lägger upp hela elmarknaden på europeisk nivå.

Jag vet att regeringen är positiv till detta, men jag tycker att man borde ifrågasätta om det kommer att krävas EU-finansiering för det och i så fall till vilken del. Hur mycket kommer vi att använda av de europeiska resurserna för att åstadkomma det? För mig är det oklart exakt vilka nivåer det handlar om, men helt klart kostar sådana projekt mycket pengar. Jag vet att regeringen och riksdagen tidigare aviserat att de är kritiska till ytterligare användning av EU:s offentliga medel.

Jag vill härmed anmäla avvikande mening.

Anf. 126 BÖRJE VESTLUND (S):

Det här är en punkt som vi egentligen inte skulle vilja behandla på europeisk nivå med tanke på att det var den linje som Sverige drev när det förhandlades om det som senare blev Lissabonfördraget. Man kanske ska ha det i minnet. Vi socialdemokrater hade en något annan syn på den inre marknaden en gång i tiden, men nu har vi den på plats, och då måste vi göra det bästa av den.

Min konkreta fråga är: Kommer statsrådet vid rådsmötet att ta upp frågan om att man måste se till att den inre marknaden fungerar och genomförs, inte bara i norra delen av Europa utan över hela Europa? Vi har

lite dåliga erfarenheter av detta när det gäller andra inremarknadsfrågor, detta sagt utan att jag behöver dra upp samma diskussion som jag gör vid varje tillfälle när denna fråga kommer upp.

2014/15:16
5 december

Anf. 127 ORDFÖRANDEN:

Vill statsrådet kommentera detta?

Anf. 128 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr ordförande! Det vill jag gärna göra. Jag ska börja med det som Hans Rothenberg sade. Ledamoten har helt rätt i att det är en viss ”resår”. Det beror naturligtvis på – det har hänt förr – att från det att man får ett utskick och fram till rådet kan saker hända. Nu tror vi inte att det kommer att hända. Man kan därför konstatera att vår ingång är att ställa oss bakom detta.

Varför gör vi det? Jo, det gör vi därför att vi, precis som jag sade tidigare, menar att man måste implementera dessa beslut innan man tar några nya beslut. Det är också det som är fokus i detta meddelande. Därmed är vårt förslag att man ställer sig bakom det.

Skulle det hända stora saker på själva rådet har vi naturligtvis all anledning att återkomma. Men som meddelandet ser ut just nu är min slutsats att vi ska ställa oss bakom det.

Johnny Skalin, Sverigedemokraterna, höll ett långt anförande. I vissa delar är vi överens. Vi är också skeptiska till finansiering på EU-nivå av infrastruktur.

Redan i dag är just Sverige och de nordiska länderna mest sammankopplade i regionen i hela EU. Det har vi haft stor nytta av, inte minst när det handlar om balanseffekten i vårt system. Där har det visat sig vara viktigt.

Huruvida man är för eller emot en europeisk marknad kan man naturligtvis ha många synpunkter på. Precis som Börje Vestlund gjorde gällande har det funnits många synpunkter om det. Men likväl var det denna linje som den svenska regeringen drev, och det var den det fattades beslut om.

Detta handlar inte längre om själva beslutet utan snarare om hur detta ska implementeras. Vår ståndpunkt är att detta bör implementeras innan man tar några nya stora beslut.

Jag missade att skriva upp Börje Vestlunds fråga. Kan du upprepa den?

Anf. 129 BÖRJE VESTLUND (S):

Kommer statsrådet på ett tydligt sätt att framföra att den inre marknaden faktiskt måste fungera och att den måste genomföras inom hela unionen?

Anf. 130 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Jag tror att jag redan har svarat på frågan. Svaret är ja. Detta måste fungera innan man tar några nya stora initiativ. Man kan inte ta beslut och sedan, innan de över huvud taget är implementerade och fungerar, bara gå vidare. Det är inte ett bra sätt att jobba.

Anf. 131 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt. En avvikande mening har anmälts från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 6. Vi kommer då tillbaka till vår lilla favorit, den fantastiska och ständigt återkommande Europa 2020-strategin.

Anf. 132 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr ordförande! Den tredje dagordningspunkten på rådets dagordning handlar just om halvtidsöversynen av den så kallade Europa 2020-strategin som syftar till att skapa ökad tillväxt och jobb, något som Europa är i stort behov av i dessa dagar.

Strategin sätter upp ett antal mål inom områdena forskning, utbildning, sysselsättning, social delaktighet samt klimat och energi.

På energiområdet har man målen om 20 procent energieffektivisering och 20 procent förnybar energi. Det har införlivats i själva strategin. Det är klokt eftersom omställningen till ett hållbart energisystem och investeringar i en bättre miljö skapar både jobb och framtidsmöjligheter. Att energin finns med i strategin är mycket viktigt. Men uppfyllelse av målen sker främst genom implementering av relevant EU-lagstiftning och inte i första hand via Europa 2020-strategin. Därför förväntar jag mig ingen större debatt under denna punkt på rådet.

Anf. 133 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Som jag har nämnt tidigare i dessa diskussioner tycker vi att det är bra att man diskuterar miljö- och klimatfrågor på europeisk nivå. Vi tycker däremot inte att man ska tvinga fram sådana miljödiskussioner genom Europa 2020-strategin eller den europeiska planeringsterminen. Därför anmäler vi avvikande mening, även om vi tycker att det är positivt med diskussioner om klimatmål och liknande men inte inom dessa ramar.

Anf. 134 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Jag är lite nyfiken på om ministern på något sätt i den kommande diskussionen kommer att svara på de tre frågor som ordförandeskapet har skickat ut som grund för diskussionen, eller om det är det extremt korta svar som ni har redovisat här som är regeringens övergripande svar på dessa tre frågor.

Anf. 135 AMINEH KAKABAVEH (V):

Vi har, som sagt, tidigare framfört dessa synpunkter. Vi i Vänsterpartiet har tidigare lämnat en avvikande mening i nämnden om 45 procent förnybar energi och 40 procent energieffektivisering. Klimat- och energifrågorna är nämligen ödesfrågor, och vi måste ta ansvar för dem.

Anf. 136 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Jag ska börja med Sverigedemokraternas inlägg. Sverige uppfyller näst intill dessa mål redan nu. Det innebär utifrån den här strategin inte något ytterligare åtagande. Vi kommer att ligga kring 20 procent när det gäller energieffektivisering. Beträffande förnybar energi

ligger vi betydligt högre än så. Det är naturligtvis viktigt att Europa fortsätter att jobba med dessa frågor.

De mål som Amineh Kakabaveh nämner, och som jag känner igen väl från Vänsterpartiet, gäller 2030. Men det finns ingen som här i efterhand har drivit att vi ska höja kraven redan till 2020. Men jag har respekt för att Vänsterpartiet har högre ambitionsnivåer än så.

När det gäller Moderaternas fråga avser vi inte att göra ett inlägg. Vi ser inte heller framför oss att det blir någon jättedebatt om detta på själva rådet.

Anf. 137 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det, med en avvikande mening från Sverigedemokraterna och en oliklydande avvikande mening från Vänsterpartiet, finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till punkt 7, Yttre förbindelser på energiområdet.

Anf. 138 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Denna punkt handlar om EU:s externa energipolitik. Kommissionen kommer i vanlig ordning att ge information om läget i ett antal internationella relationer och processer på energiområdet. Men detta är en informationspunkt, och därför förväntas inte någon diskussion på rådet.

Anf. 139 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 8, Övriga frågor. Har statsrådet något att tillägga där?

Anf. 140 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr ordförande! Vi har nu fått lite mer information om det kommande lettiska ordförandeskapet och deras prioriteringar. De har nu meddelat att de har tre prioriteringar på energiområdet. Den första är den inre marknaden som är en grundsten för energin i unionen. Den andra är försörjningstryggheten som i allra högsta grad är en aktuell fråga, inte minst för de baltiska staterna och för många länder i Östeuropa som är beroende av den ryska gasen i dessa oroliga tider. Den tredje är uppföljning av överenskommelsen om ett klimat- och energiramverk. Detta är vad det kommande lettiska ordförandeskapet har anmält att man ska ta upp under övriga frågor.

Slovakien har anmält att man ska ta upp en övrig fråga om det europeiska forumet för kärnkraft, alltså ett diskussionsforum vars framtid just nu är oklar. Därför vill man ta upp den frågan, inte för beslut men antagligen för något slags diskussion. Sverige kommer förstås att ta del av den information som ges.

Anf. 141 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar statsrådet för i dag.

§ 5 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (sysselsättning)

Arbetsmarknadsminister Ylva Johansson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 16 oktober 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 11 december 2014

Anf. 142 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar arbetsmarknadsminister Ylva Johansson med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Under denna dagordningspunkt har vi tre statsråd. Men först ut är Ylva Johansson. Om jag har förstått det rätt är era punkter 4, 5, 8, 10, 11, 12 och 13 b. Stämmer det?

Anf. 143 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Ja, det stämmer. En punkt är egentligen Anna Johanssons, men jag tar den i stället.

Anf. 144 ORDFÖRANDEN:

Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Finns det något under era ansvarsområden på återrapporteringarna från den 16 oktober och 17–18 juli att nämna utöver det skriftliga?

Anf. 145 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Ja, jag vill säga att i den riktlinjedebatt om halvtidsöversynen om Europa 2020 som var drev Sverige ganska hårt att jämställdhet borde föras in. Det var också någonting som många ministrar gjorde och som kommissionen tog till sig. Man bedömde att det var ett nytt läge i ministerrådet när det gällde att driva jämställdhetsfrågorna i just Europa 2020.

Anf. 146 ORDFÖRANDEN:

Den frågan har också varit uppe här på nämnden tidigare när det gäller andra råd. Då har nämnden och regeringen varit ense om att vi ska fortsätta driva den även i andra råd.

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om sjöfolk.

Anf. 147 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Ordförande! Det är fem direktiv där sjöfolk tidigare har varit undantagna. Nu förs de in i direktiven. För Sverige är det helt okontroversiellt eftersom vi inte har haft de här undantagen i svensk lagstiftning.

Jag föreslår att regeringen på Epsco ställer sig bakom den allmänna inriktningen.

Anf. 148 ORDFÖRANDEN:

Det var kort och koncist. Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar, arbetstagarnas tillgång till rörlighetstjänster och ytterligare integration av arbetsmarknaderna.

Anf. 149 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr ordförande! Det gäller alltså Eures-nätverket. Det är ett förslag till en förordning.

Det här samarbetet finns redan i dag. Arbetsförmedlingen deltar i det, så för Arbetsförmedlingens och Sveriges del blir det på det viset ingen förändring i verkligheten, men det blir en annan nivå på regleringen med förordningen.

Det som är nytt är att man nu släpper in också privata aktörer att medverka i samma samarbete. Det är alltså en gemensam platsbank och cv-bank, kan man säga. Man har nu lagt fram förslag om hur de privata aktörerna ska komma med.

Jag hade överläggningar med arbetsmarknadsutskottet om detta i oktober, och slutsatserna har blivit sådana som vi trodde när vi hade överläggningar i arbetsmarknadsutskottet.

Mitt förslag är att Sverige ska ställa sig bakom ordförandeskapets förslag till allmän inriktning på Epscomötet.

Anf. 150 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet!

Från Sverigedemokraternas sida ser vi med oro på det här. Vi befarar, som så många gånger förr, att det här endast är ett första steg, ett embryo, till att i förlängningen harmonisera de regelverk som vi har på det arbetsmarknadspolitiska området. Därför vill vi anmäla avvikande mening här.

Vi tycker inte att Eures-nätverket på vare sig kort eller lång sikt kommer att gynna svenska arbetstagare och arbetsgivare utan snarare tvärtom försvaga skyddet för desamma. Vi befarar som sagt att det är ett första steg i en vilja att harmonisera regelverken på det arbetsmarknadspolitiska området. Därför vänder vi oss kraftigt emot det och beklagar att regeringen inte delar vår ståndpunkt.

Anf. 151 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Det handlar nu om att man ska kunna söka lediga jobb inom hela EU.

Anf. 152 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi hoppar nu lite framåt till dagordningspunkt 8, Åtgärder för att förbättra säkerhet och hälsa på arbetsplatsen för arbetstagare som är gravida, nyligen har fött barn eller ammar.

Anf. 153 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Det här gäller det så kallade mammaledighetsdirektivet. Det har en lång historia, och vi har haft det uppe rätt många gånger. Läget nu är att inget nytt har hänt.

Den svenska ståndpunkten är att det inte är lönt att gå vidare såsom direktivet ser ut nu. Ordförandeskapet konstaterar i en rapport att om det inte sker en ändring i parlamentets hållning, så att man kan börja diskutera reella förändringar, är det inte lönt att gå vidare.

Mitt förslag är att Sverige ska ställa sig bakom ordförandeskapets rapport.

Anf. 154 MARIA WEIMER (FP):

Jag håller helt med om det som ministern säger i sin föredragning. Jag vill bara poängtera att det är väldigt bra att vi utgör den blockerande minoriteten, som vi gör i det här sammanhanget, och att vi fortsätter att ligga på i den här frågan. Vad jag har förstått har den nya kommissionen också hotat med att återkalla förslaget eftersom det finns så pass litet stöd för det.

Eftersom Sverige har så starka åsikter i den här frågan får ni gärna utveckla dem lite i regeringens ståndpunkt, så att vi är trygga med att vår linje ligger fast. Annars har jag inget att invända.

Anf. 155 ORDFÖRANDEN:

Kan statsrådet klargöra att det är ett informationsärende och inte en beslutspunkt? Annars måste vi fatta ett formellt beslut om att vi stöder rapporten.

Anf. 156 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Det är riktigt att det är en informationspunkt. På förra Epsco hade vi en informell diskussion under lunchen om precis detta. Då tog jag ganska mycket plats i diskussionen, framför allt för att framhärda att vi inte kan gå vidare med det nuvarande direktivet, därför att det är gammaldags att prata om mammaledighet och inte prata om föräldraledighet. Ska det bli någonting annat måste man börja om på ny kula och se till föräldraledighet.

De svenska ståndpunkterna, som jag bedömer har brett stöd i riksdagen, har framförts kraftfullt på det informella mötet vid förra sammanträdet. Jag tror inte att det blir någon diskussion nu eftersom vi redan hade den förra gången, fast informellt.

Anf. 157 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går vidare till dagordningspunkt 10, Arbetstidens förläggning i vissa avseenden inom inlandssjöfarten.

Anf. 158 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr ordförande! Detta är formellt Anna Johanssons punkt.

Jag föredrog det här ärendet förra gången jag var här i EU-nämnden. Då ställde sig EU-nämnden bakom regeringens ståndpunkt, nämligen att ställa sig bakom den politiska överenskommelse som har träffats mellan

Anf. 159 ORDFÖRANDEN:

Vill Sverigedemokraterna behålla samma avvikande mening som ni hade sist i detta ärende?

Anf. 160 PAVEL GAMOV (SD):

Svaret är ja.

Anf. 161 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt men med avvikande mening från Sverigedemokraterna i enlighet med tidigare protokoll i detta ärende.

Vi går vidare till dagordningspunkt 11 a, Genomförande av ungdomsgarantin och bidraget från den europeiska alliansen för lärlingsutbildning, och dagordningspunkt 11 b, Ramen med indikatorer för att övervaka ungdomsgarantin – godkännande av huvudbudskapen från sysselsättningskommittén.

Anf. 162 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Det kommer att bli en diskussion på ministerrådet om ungdomsarbetslösheten och ungdomsgarantin. Under den här punkten är ordföranden i utbildningsministrarnas råd inbjuden att delta, vilket implicerar att det också kommer att handla en del om utbildning.

Jag har tänkt göra ett inlägg som betonar just vikten av utbildning, att säkerställa att ungdomar inte lämnar skolan i förtid utan att klara av den utbildning och har den kompetens som krävs på arbetsmarknaden. Jag kommer att betona vikten av att man implementerar den ungdomsgaranti som EU-kommissionen och ministerrådet har beslutat om.

Jag kommer också att lyfta fram vikten av att samarbeta med parterna och hitta vägar tillsammans för att underlätta ungdomars inträde på arbetsmarknaden, till exempel genom de yrkesintroduktionsavtal som är tecknade i Sverige men som det än så länge är relativt få som utnyttjar.

Jag kommer vidare att ta upp vikten av en god kvalitet i yrkesutbildningen och ett nära samarbete med arbetslivet vid utformandet av yrkesutbildningen.

Anf. 163 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Principiellt menar Sverigedemokraterna att arbetsmarknadspolitiken är en nationell kompetens och en nationell angelägenhet som EU inte ska lägga sig i. Åtgärder eller satsningar när det gäller arbetsmarknadsområdet ska avgöras av medlemsstaterna själva. Det är ingenting som EU ska ha några synpunkter på.

Det är den principiella invändningen.

Invändningen i sak vad gäller ungdomsgarantin är att vi betalar mer till ungdomsgarantin än vad vi får tillbaka. Vi har endast ett fåtal regioner i Sverige som är berättigade till stöd, så vi förlorar faktiskt på det här.

Det är något som regeringen borde ha synpunkter på. Jag och mitt parti kan bara beklaga att regeringen inte tycks bry sig om detta det minsta.

Därmed anmäler vi avvikande mening enligt det nu anförda.

Anf. 164 CHRISTIAN HOLM (M):

Efter de överläggningar som har skett från vår sida med statsrådet ställer vi oss bakom att regeringen välkomnar diskussionen och att insatserna för att stödja ungdomars inträde på arbetsmarknaden lyfts fram. Med de förändringar som har gjorts ställer vi oss bakom det.

Anf. 165 EVA-LENA JANSSON (S):

Vi står självklart bakom regeringens inriktning och vill också betona vikten av att man i hela Europa tar frågan om ungdomsarbetslöshet på allvar, vilket man gör i slutsatserna. Vi tycker att det är väldigt bra.

Anf. 166 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr ordförande! Jag glömde en sak. Sysselsättningskommittén har lagt fram ett förslag om att ta upp ett statistiskt ramverk för indikatorer för att följa upp ungdomsarbetslösheten inom EU. Jag tänker uttryckta mig positiv till sådana gemensamma indikatorer som följer upp ungdomsarbetslösheten.

Anf. 167 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens inriktning under punkt 11 a men med avvikande mening anmäld av Sverigedemokraterna.

Jag finner också att det finns stöd för regeringens ståndpunkt under punkt 11 b med en avvikande mening anmäld av Sverigedemokraterna.

Vi går nu vidare till punkt 12 om tillväxtöversikten. Det finns ju en risk att vi glömmer bort frågan eftersom vi bara har haft den uppe i nämnden sju gånger hittills i dag.

Anf. 168 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr ordförande! Ni känner till den väl, och den tas upp också i Ekofin. Jag kanske inte behöver gå igenom vad det innebär.

En viktig sak som jag kommer att lyfta fram i ett inlägg, om det blir diskussion vilket jag räknar med att det blir, är att jag ser allvarligt på de ökade klyftorna som man konstaterar i Europa och den fara det innebär. Jag kommer också att förhålla mig positiv till de huvudlinjer som föreslås i rapporten: att stimulera investeringar, genomföra strukturreformer och bedriva en ansvarsfull finanspolitik. Jag tänker också betona vikten av att satsa på utbildning och livslångt lärande, både ungdomsutbildning för att komma in på arbetsmarknaden och livslångt lärande för att hålla sig kvar på arbetsmarknaden.

Det som är beklagligt i tillväxtrapporten och ganska allvarligt, tycker jag, är att man helt utelämnar frågan om en jämställd arbetsmarknad. Det är en av de frågor som jag kommer att ta upp i mitt anförande.

Anf. 169 ORDFÖRANDEN:

2014/15:16

5 december

Jag kan berätta för statsrådet att nämnden har diskuterat frågan om regeringens ståndpunkter och att vi ibland finner dem väl kortfattade. Det gjordes nu en tydligare redovisning av ståndpunkterna här i nämnden. Vi skulle uppskatta om de i framtiden fanns skriftligt i möjligaste mån. Det är ett litet medskick som vi har haft från nämnden till samtliga statsråd.

Anf. 170 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Ytterst kort vill jag bara hänvisa till det som Sverigedemokraterna framfört tidigare gällande EPT. Vi vill att vi inte ska ingå i detta längre och att det avskaffas – jag tänker inte utveckla det mer, för det har vi talat om ett antal gånger i det här forumet – och vill med anledning av det anmäla avvikande mening. Vi menar att regeringen borde driva den ståndpunkten, vilket vi beklagar att regeringen inte gör.

Anf. 171 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens inriktning men med avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Då är vi framme vid dagordningspunkt 13 b, Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram – Information från den lettiska delegationen. Är det något som statsrådet vill lägga till där?

Anf. 172 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Nej.

Anf. 173 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi så mycket för närvaron.

§ 6 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik)

Statsrådet Åsa Regnér

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 19 juni 2014

Återrapport från informellt ministermöte den 17–18 juli 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 11 december 2014

Anf. 174 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Regnér välkommen till nämnden. Vi har redan haft dagordningspunkterna 4, 5, 8, 10, 11, 12, 13 b med statsrådet Johansson. Har jag förstått rätt är det ansvarsområdena 6, 9 och 13 a som kommer att diskuteras med statsrådet i dag. Det finns inga utestående A-punkter och inte heller några återrapporter från den 16 oktober eller den 17–18 juli utöver de skriftliga.

Då går vi till punkt 6, En jämnare könsfördelning bland icke verkstäl-lande styrelseledamöter i börsnoterade företag. Som information till ledamöterna finns det en uppdaterad ståndpunkt på era bord.

Anf. 175 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Det är första gången jag är här, och jag är glad över att vara det. EU-frågorna är viktiga och har alltid intresserat mig.

Låt mig presentera min statssekreterare Pernilla Baralt som också kommer att arbeta med dessa frågor. Jag tänkte att utskottet skulle tycka att det var roligt att lära känna även henne eftersom det är första gången vi är här.

Jag ber om ursäkt för att ni har fått underlagen sent. Det beror på att det var en överläggning i civilutskottet i går som Justitiedepartementet deltog i. Jag återkommer till den. Vi har också fått underlag sent inför Epscorådet. Det kom också i går.

Vid Epscorådets möte den 11 december planerar det italienska ordförandeskapet att ta upp förslaget till direktiv om en jämnare könsfördelning i börsbolagens styrelser, och det är för en allmän inriktning. Om en kvalificerad majoritet av medlemsstaterna röstar för betyder det att nuvarande kompromissförslag blir grunden för rådets förhandlingar med Europaparlamentet.

Om ordförandeskapet under nästa vecka bedömer att det inte finns tillräckligt stöd för förslaget kommer frågan i stället att tas upp som en lägesrapport. Troligen kommer ett sådant besked först strax före mötet, så det är lite osäkerhet i detta som vi inte råår över.

Kommissionens förslag till direktiv presenterades i november 2012 och innehåller i huvudsak en reglering av hur styrelseledamöter ska tillsättas. Målet med direktivet är att på detta sätt uppnå en viss andel kvinnliga styrelseledamöter. Bolagen ska också årligen rapportera om jäm-

ställdhetsarbetet beträffande styrelserna och hur det bedrivs. Sverige har hittills motsatt sig förslaget.

Under det italienska ordförandeskapet har förhandlingarna blivit mer intensiva. Ett nytt kompromissförslag har tagits fram. Det ger medlemsstaterna stora möjligheter att välja olika sätt att uppnå jämnare könsfördelning i börsbolagens styrelser. Kompromissförslaget omfattar, precis som kommissionens förslag, bara börsbolag med fler än 250 anställda.

Möjligheterna till undantag innebär i praktiken att om en medlemsstat kan visa att minst 25 procent av styrelseledamöterna tillhör det underrepresenterade könet krävs ingen lagstiftning. Det är också möjligt att lagstifta om ett 25-procentsmål utan att reglera hur, det vill säga själva tillsättningsförfarandet.

Varför ska denna fråga upp på EU-nivå? Jämställdhet mellan könen är en av EU:s grundläggande värderingar och huvudsakliga målsättningar enligt fördraget. Det handlar om företagsklimat inom EU och om att utnyttja all kompetens som finns, inte bara den hos halva befolkningen. Vi tror också att man kan göra detta bättre tillsammans än var och en för sig.

EU har låtit bolagen och medlemsstaterna försöka själva under en tid. Man har också uppmanat till frivilliga initiativ. Det går dock väldigt långsamt.

Det man nu föreslår är knappast alls ingripande för Sverige som trots allt ligger mindre dåligt till än andra medlemsstater. I Sverige är andelen kvinnliga styrelseledamöter för närvarande 24 procent för samtliga börsbolag. För de större börsbolag som skulle omfattas av direktivet finns inga aktuella siffror, men sannolikt är andelen högre. Gränsen i kompromissförslaget är alltså bara som mest 1 procentenhet bort.

För många andra medlemsstater där kvinnor har mycket mindre inflytande kommer förslaget att innebära ganska stora ansträngningar.

Jag är väl medveten om att frågan har varit uppe i civilutskottet två gånger, senast i går. En gång var det för information och en gång för överläggning. Civilutskottet sa nej till en ändrad svensk handlingslinje.

Detta betyder att Sverige även i fortsättningen skulle motsätta sig förslaget, vilket i sin tur skulle betyda att vi hamnar utanför förhandlingsarbetet. Vi skulle inte ha speciellt stora möjligheter att påverka innehållet i förslaget. Det finns viktiga punkter som vi skulle behöva påverka, till exempel att värna den svenska modellen.

Frågan om en jämnare könsfördelning i bolagsstyrelserna har inte bara att göra med styrelserummen. Vi anser att besluten som fattas i styrelserna påverkar viktiga frågor, till exempel klimatpåverkan, konsumtionsmönster, ekonomisk utveckling och mycket annat. Vi tycker därför att en jämnare könsfördelning i bolagsstyrelserna inte bara är en fråga för de enskilda bolagen. Det råder heller inget tvivel om att jämställdheten i de stora bolagen behöver förbättras, inte bara i Sverige utan i hela EU.

Därför anser regeringen, trots det som hände i civilutskottet, att Sverige ska acceptera ett kompromissförslag som dels lämnar ett betydande utrymme för nationell lagstiftning eller självreglering, dels värnar den svenska arbetsmarknadsmodellen. Vi tror att en sådan handlingslinje

2014/15:16
5 december

skulle vara bra för jämställdheten i europeiska företag och i EU. Den skulle dessutom ge regeringen möjlighet att inom nämnda ramar arbeta för att de nya reglerna blir så bra som möjligt.

Anf. 176 CAROLINE SZYBER (KD):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet för redogörelsen.

På civilutskottet för en och en halv vecka sedan blev det uppenbart att en majoritet tyckte att det är välkommet att EU engagerar sig i jämställdhetsfrågan men att detta tydligt bryter mot subsidiaritetsprincipen. Sådana här initiativ och lagar ska inte komma från EU-nivå. Därför är det olyckligt att regeringen har ändrat den svenska ståndpunkten, vilket också gör att den blockerande minoriteten har minskat avsevärt.

Anf. 177 LARS ERIKSSON (S):

Jag blir glad när jag hör statsrådet. Det är bra att Sverige hävdar denna uppfattning. Frågan har som sagt varit uppe i civilutskottet tidigare, och Socialdemokraterna har redovisat att vi tycker att detta är förenligt med subsidiaritetsprincipen.

Det skulle vara olustigt om Sverige ingick i den blockerande minoriteten då det verkar vara en väldigt liten skillnad som kan avgöra detta. Hur nära bedömer statsrådet att det är att det ändå kan gå vägen? Jag tror att det är viktig information för nämnden.

Vi har tidigare redovisat vår uppfattning i civilutskottet, även gentemot den förra regeringen. Det känns som en rimlig bedömning av regeringen att stå upp för en fråga som man tycker är central för den politik man i grunden tror på.

Anf. 178 NIKLAS WYKMAN (M):

Det är anmärkningsvärt att regeringen i tider av tal om samförstånd och kompromiss trots avvisande från riksdagens utskott i detta fall återkommer med samma ståndpunkt. Det blir märkligt mot bakgrund av hur man säger sig vilja agera, för detta är raka motsatsen.

Jag har kanske inte samma uppfattning i sakfrågan som stora delar av Alliansen. Jag har en rätt pragmatisk inställning till kvotering och tänker att det kan vara ett verktyg man kan tillgripa. Men det är i sådana fall något som varje land ska avgöra självt.

Det är detta det i grunden handlar om, inte själva sakfrågan i sig. Det handlar om vad vi i Sverige ska bestämma över och vad andra länder ska bestämma över. Hur mycket inflytande över vår jämställdhetspolitik vill vi skicka till andra länder, till Portugal, Polen, Tyskland och andra? Hur ska Sverige förhålla sig om de kommer med dekret och direktiv om hur vi ska sköta vår jämställdhetspolitik?

Jag instämmer i den första delen av ståndpunkten om att Sverige är ett relativt jämställt land och att vi har goda ambitioner jämfört med andra länder. Som exempel kan nämnas vår tidiga utbyggnad av bland annat förskola och äldreomsorg som har möjliggjort kvinnors deltagande på arbetsmarknaden.

Jag håller också med om att vi kanske inte har lyckats riktigt lika bra när det gäller kvinnors karriärer och höga positioner, men menar statsrådet verkligen att lösningen på detta är mer EU-reglering?

Jag hörde vad statsrådet sa, men om vi ställer frågan på sin spets: Tycker verkligen Socialdemokraterna att jämställdhetsarbetet och regleringen av bolagsstyrelsers sammansättning ska ske på EU-nivå? Det känns långt från det kontrakt vi har med svenska folket angående EU-samarbetet och vad EU ska göra.

Vad blir i så fall svaret när länder inom EU med i viss mån andra värderingar än våra med kraft ska diktera våra jämställdhetsvillkor?

Jag är mycket fundersam på hur man i verkligheten resonerar om detta.

Anf. 179 AMINEH KAKABAVEH (V):

Det är kanske inte så konstigt att ena sidan agerar på detta sätt när det gäller jämställdhetsfrågorna. I alla andra sammanhang ska Sverige vara ett föregångsland, men när det gäller jämställdheten ska vi backa.

Sverige borde ta initiativet, inte EU där det sitter en massa gubbar. EU ligger efter, och därför är det bra att Sverige betonar denna fråga och inte backar.

Även om jag personligen, och Vänsterpartiet, inte tycker att hela jämställdheten bygger på att kvinnor ska vara närvarande till 50 procent i börsnoterade företag – jämställdhetsfrågorna är mycket större, på olika nivåer – måste kvinnorna när det gäller maktpositioner ta sig till de ställen där det i dag är gubbar som representerar. Sverige ska alltid vara ett föregångsland, och det ska vara ett bättre förhållningssätt än detta. Jag vill bara skicka med det.

Anf. 180 ORDFÖRANDEN:

Jag har nu satt upp mig själv på talarlistan och talar då i egenskap av Miljöpartiets representant i nämnden, inte i egenskap av ordförande.

Jag har själv sedan många år engagerat mig i den här frågan. Jag tycker att detta är så märkligt när vi enhälligt, alla partier i Sveriges riksdag – det här var innan Sverigedemokraterna var invalda, men i alla fall – utan tvekan sa ja till EU:s bolagsordningsdirektiv där man berättar hur brevpapperet ska se ut för alla bolag. Nu ska vi fatta beslut om gränsöverskridande, stora bolag och att det ska finnas ett minimikrav på att nationerna har lagstiftning eller andra åtgärder som antingen når de målen eller är på väg att nå de målen. Om landet inte har den lagstiftningen säger EU: Då gäller lagstiftningen er.

Jag tycker att detta är konstigt. Jag förstår att man har principiella åsikter här och på andra sätt tycker att detta inte är EU:s kompetens, för det är det ju i normalfallet inte. Nu pratar vi dock om större bolag, alltså de som normalt sett har gränsöverskridande verksamhet. Om nationen misslyckas med att främja jämställdheten träder lagen in, och det tycker jag väl är en rimlig avvägning mellan kravet på subsidiaritet och kravet på att uppnå Lissabonfördragets fagra ord om jämställdhet. De kan ju inte förbli fagra ord i all oändlighet om länderna vägrar att agera, och det är det detta leder till.

Det finns massor av olika sätt för ett land att undvika att EU-lagstiftningen slår till rakt av. Länderna får många olika valmöjligheter att nå de mycket modesta mål som sätts upp här. Därför tycker jag att regeringen gör rätt som framhårdar. Det har skett en stor förändring i diskussionerna och texterna på rådet, och jag skulle verkligen uppskatta om folk kunde se de förändringarna – se det för vad det är – i stället för att ha en principiell åsikt i just detta fall, när man inte haft det i tidigare fall då EU på olika detaljnivåer har bestämt exakt hur bolag ska fungera och agera.

Anf. 181 NIKLAS WYKMAN (M):

Jag delar Carl Schlyters hållning i den mån jag tolkar den som att man ska vara pragmatisk som person. Det är självklart så att det spelar roll vilken typ av beslutskompetens man skickar från Sverige till EU. Det handlar i förlängningen om vilka fördämningar man öppnar för detta samarbete och hur enkelt det blir att hantera.

Du tar själv ett exempel om brevpapper. Jag kan inte verifiera huruvida just det exemplet är sant eller inte, men det är klart att det kanske inte är så svårt för ett land att vara under andra länders inflytande när det gäller den typen av saker. Kring andra frågor finns det en nödvändighet att samarbeta, till exempel när det gäller skattetillsyn och vissa andra delar. Här är det dock fråga om något som är mycket viktigt för Sverige och där vi anser oss ha både goda värderingar och kommit långt, nämligen jämställdhetsarbetet. Då måste man givetvis ställa sig frågan: Är detta något som ska vara EU-kompetens? Är det så vi tycker?

När man öppnar för det öppnar man nämligen också för motsatsen, det vill säga: Säger man att detta är en EU-kompetens kan det också vara så att lagstiftningen när den kommer tillbaka går åt andra hållet. Därför tycker jag att det är viktigt att särskilja detta. Jag tyckte att det tidigare statsråd som var här, Ylva Johansson, hade ett utmärkt inlägg om till exempel Sveriges hållning till mammaledighetsdirektivet – eller vad namnet är. Det handlar om en hållning vi inte kan acceptera i EU, för det är inte vår syn på föräldraskap, på män och kvinnor i samhället och så vidare. Därför motsatte vi oss detta, vilket hon mycket tydligt klargjorde.

Att skicka över kompetens i den här frågan tycker jag och Alliansen därför är olyckligt.

Anf. 182 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Jag har självklart ingen annan uppfattning än vad regeringen har. Däremot är det väl möjligt att vi ska ta den stora debatten i kammaren eller någon annanstans. Jag antar nämligen att frågan har diskuterats ordentligt i civilutskottet och att vi därmed kanske är redo att gå till beslut.

Anf. 183 ORDFÖRANDEN:

Jag tar åt mig av kritiken.

Anf. 184 CAROLINE SZYBER (KD):

Jag tycker som sagt inte att den har diskuterats tillräckligt mycket i civilutskottet, just för att jag inte tycker att det finns en lyhördhet när den

svenska ståndpunkten ligger kvar. Jag vill därför följa upp den reservation vi hade med att anmäla avvikande mening. Jag läser upp den.

Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna anser att det är viktigt att könsfördelningen inom ekonomiskt beslutsfattande blir jämnare, men Alliansen anser inte att det finns tillräckliga skäl att införa könskvotering på EU-nivå. Varje EU-land bör själva få bestämma reglerna för hur ägarna i ett företag utser styrelseledamöterna. Förslaget är inte förenligt med vare sig subsidiaritetsprincipen eller proportionalitetsprincipen.

Anf. 185 ORDFÖRANDEN:

Jag frågar då vilka partier som ansluter sig till denna avvikande mening. Det är Centerpartiet, Moderaterna och Folkpartiet. Ansluter sig Sverigedemokraterna till samma avvikande mening? Ja.

Hade Vänstern en egen avvikande mening, eller stöder ni positionen?

Anf. 186 AMINEH KAKABAVEH (V):

Vi har tidigare, i civilutskottet, lämnat en egen reservation som skiljer sig från Alliansens. Motiveringen finns. Jag vill inte läsa upp den, men den finns där.

Vi tycker att jämställdheten är en jätteviktig fråga, men det Europa vill ta fram är inte en lösning på problematiken. Vår syn på jämställdhet handlar om demokrati och mänskliga rättigheter, och det är 50–50-procent.

Anf. 187 ORDFÖRANDEN:

Jag tänkte mer om ni lägger fram samma som i utskottet.

Anf. 188 AMINEH KAKABAVEH (V):

Precis.

Anf. 189 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att den är oliklydande; det var bara det jag ville komma fram till.

Miljöpartiet och Socialdemokraterna har inte anmält avvikande mening. Eftersom Sverigedemokraterna och Allianspartierna har anslutit sig till samma avvikande mening har dock denna vunnit majoritetsstöd.

Anf. 190 MARIA WEIMER (FP):

Jag fortsätter gärna en debatt om vår syn på kvotering och feminism, men Marie Granlund har kanske rätt i att just den sakdebatten inte ska föras här.

Jag är dock också förvånad över att regeringen insisterar på att framhäva sin ståndpunkt när vi nu har ett samråd i riksdagen som säger någonting annat. Rimligtvis har samråden den poängen att man får en bild av vad majoriteten tycker, och anpassar man sig inte till det kan jag tycka att det inte finns så stor poäng med att ha några samråd med utskottet över huvud taget.

2014/15:16
5 december

Den här frågan är extra viktig eftersom Sverige nu är en del av en blockerande minoritet, så det är klart att vår position i EU-kretsen är lite av en nyckelposition för hur frågan ska fortsätta behandlas. Jag ansluter mig därmed till den avvikande meningen.

Anf. 191 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Med all respekt för att de längre debatterna möjligtvis ska tas i kammaren vill jag göra ett inlägg i debatten.

Sverigedemokraternas ståndpunkt är klar och tydlig; vi tycker att rätt person ska vara på rätt plats. Vi tycker att kompetens och meriter ska vara det som är avgörande, och vi finner det här direktivet ytterst problematiskt – inte minst ur ett aktiebolagsrättsligt perspektiv. Därför vänder vi oss mot det här direktivet i sin helhet. Vi menar att det är bolagsstämmorna som avgör, och det är aktieägarna som bestämmer. Det är oss väldigt främmande att myndigheter eller domstolar ska gå in och ompröva stämموval på det sätt direktivet stipulerar. Det är inte en anställningssituation vi pratar om, utan det rör som sagt bolagsstämmor. Det är aktieägare som väljer och bestämmer.

Som vi har deklarerat tidigare vill vi ansluta oss till Alliansens avvikande mening. Vi menar nämligen att det här är en nationell fråga. Subsidiaritetsprincipen ska gälla, och Sverige ska absolut *inte* stödja detta direktiv på något sätt.

Anf. 192 EVA-LENA JANSSON (S):

Med anledning av det Maria Weimer säger måste jag ju konstatera att man tydligen kan komma till utskottet och ändra uppfattning, vilket nu redovisas från Sverigedemokraterna som ansluter sig till Alliansens uppfattning. Det är väl alltså bra att regeringen kommer att få reda på om det finns en annan uppfattning här.

Anf. 193 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Jag tackar för föredragningen. Jag ska inte lägga mig i sakdebatten utan bara göra ett konstaterande.

Vid ett flertal tillfällen både under den här mandatperioden och under tidigare mandatperioder har det gjorts en subsidiaritetsprövning, och den brukar vi följa. Det är gjort i det här fallet, och jag tycker att vi ska följa de ställningstaganden som gjorts. Det innebär att vi ska säga att det här är en nationell angelägenhet. Det är det som ligger i vår avvikande mening.

Anf. 194 ORDFÖRANDEN:

Som jag redan har konstaterat finns en avvikande mening anmäld från de fyra allianspartierna, och Sverigedemokraterna har anslutit sig till den. Deras gemensamma styrka innebär att det är den som blir nämndens ståndpunkt.

Vänsterpartiet har anmält en annan avvikande mening. Jag anmäler för Miljöpartiets del en avvikande mening till stöd för regeringens formulerade ståndpunkt.

Anf. 195 MARIE GRANLUND (S):

Jag anmäler enligt regeringens ståndpunkt avvikande mening från den socialdemokratiska gruppen.

2014/15:16

5 december

Anf. 196 ORDFÖRANDEN:

Miljöpartiet och Socialdemokraterna anmäler alltså *nu* avvikande mening, utifrån det nya beslutet. Vänsterpartiet kvarstår vid sin avvikande mening.

Det beslut nämnden har fattat är den avvikande mening Caroline Szyber från Kristdemokraterna läste upp och som vann majoritetsstöd i nämnden.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 9, Handlingsplanen från Peking – Peking + 20.

Anf. 197 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Jag skulle bara vilja påpeka att jag fick flera konkreta frågor under den förra punkten.

Anf. 198 ORDFÖRANDEN:

Förlåt – statsrådet fick en lång rad frågor riktade till sig. Självklart ska statsrådet få svara på dem.

Anf. 199 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Det var dels en sakfråga om förhållandena, alltså hur det ser ut med länderna och att det ändrar sig emellanåt. Så uppfattade jag frågan. Det kanske mina medarbetare kan redogöra för, eftersom det är något som diskuteras in i det sista.

Anf. 200 Rättssakkunniga EVELINA ENGLUND:

Jag kan inte uttala mig exakt om vilka länder som är för och emot just nu, för det är något som ändrar sig hela tiden. Man kan säga att läget för den blockerande minoriteten är mer kritiskt nu än vad det har varit tidigare, och Sveriges röst kommer med största sannolikhet att ha stor betydelse i sammanhanget.

Anf. 201 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Sedan var det också flera kommentarer om varför vi kommer tillbaka. Det här är alltså ett kompromissförslag som är förändrat, som inte har varit uppe i EU-nämnden tidigare och som ju beslutar om de här frågorna. Jag redogjorde också för att jag kände till civilutskottets ställningstagande, men regeringen anser att jämställdhet mellan kvinnor och män är en väldigt viktig fråga och ville därför ta upp frågan här för att känna till EU-nämndens ståndpunkt.

Anf. 202 ORDFÖRANDEN:

Eftersom vi redan har fattat beslut kan vi nu gå vidare till dagordningspunkt 9.

Anf. 203 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Detta är en beslutspunkt, och det handlar om antagande av rådsslutsatser om den så kallade Pekingplattformen.

År 1995 höll FN ett stort möte i Peking i Kina om kvinnors rättigheter. Denna konferens, eller framför allt dess slutsatser – den så kallade Pekingplattformen – fyller 20 år nästa år. På EU-nivå sker ett systematiskt arbete för att följa upp de åtaganden man gick med på i och med förhandlingarna om Pekingplattformen 1995. Nu görs en helhetsöversyn av utvecklingen i medlemsländerna; den senaste gjordes under det svenska ordförandeskapet 2009.

De italienska slutsatserna grundar sig på den översynen, och det är jämställdhetsinstitutet EIGE som har gjort en analys av utvecklingen i medlemsländerna. Det är dem de italienska slutsatserna grundar sig på.

I slutsatserna, som handlar om EU, uppmanar man bland annat medlemsländerna att fullfölja tidigare åtaganden och säkerställa att det finns institutionella förutsättningar för jämställdhetsarbetet. Med ”institutionella förutsättningar” menar man till exempel att det finns en ansvarig myndighet i landet, att det finns handlingsplaner, att det finns budget, lagstiftning eller annat som tydliggör vem som har ansvar för jämställdhetsfrågorna i landet. På engelska kallas det national machinery.

Kommissionen uppmanas att fortsätta att ta fram jämställdhetsstrategier och att strategiskt följa upp utvecklingen såväl i medlemsländerna som på EU-nivå. De uppmanar både medlemsländerna och kommissionen att aktivt arbeta med jämställdhetsintegrering. Jämställdhetsintegrering var också en metod som fastslogs i Peking.

Under förhandlingarna har vi verkat för att skrivningar om det nationella arbetet inte ska försvagas, och vi har också fått gehör för att stärka språket vad gäller män och jämställdhet och EU-kommissionens arbete.

Vi har överlagt med arbetsmarknadsutskottet om förslaget. Regeringen välkomnar förslaget till slutsatser. De inte bara återger vad som har skett på området sedan Peking utan blickar även framåt och identifierar svårigheter att arbeta vidare med.

Det finns två länder som har kvar reservationer på texten. Ett land har en reservation mot en paragraf om SRHR, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, och ett annat land har en reservation mot en paragraf om den så kallade post-2015-agendan, FN:s nya agenda om utvecklingsmålen, där det här landet i den nya utvecklingsagendan vill se en referens till ett specifikt mål om våld mot kvinnor och inte bara, som det nu står, ett specifikt mål om jämställdhet.

Vi tror att de här länderna kommer att lyfta sina reservationer inför eller på Epscorådet.

Anf. 204 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Det gick undan lite – jag får tacka statsrådet för redogörelsen.

Från Sverigedemokraternas sida tycker vi att det är positivt att jämställdhetsfrågor debatteras och diskuteras på EU-nivå. Dock förhåller vi oss något skeptiska till påtvingande åtgärder. Jag kan konstatera att det i

rådsslutsatserna sägs bland annat att kommissionen ska ta fram en ny strategi. Det talas också om Europa 2020, något som vi ställer oss skeptiska till. Vi anser inte heller att strukturfonder ska användas till detta och ställer oss egentligen frågande till nyttan av att använda till exempel genusbudgetering eller jämställdhetsintegrering. Vi vill inte heller att den privata sektorn ska beröras av detta, utan ska vi diskutera jämställdhetsfrågor på EU-nivå ska det i första hand gälla offentliga myndigheter.

Vad vi däremot vill lyfta fram i rådsslutsatserna är till exempel våld i nära relationer, specifikt mot kvinnor. Det är något som vi hoppas att regeringen lyfter fram i jämställdhetsarbetet framöver och kanske lägger fokus på sådana mer konkreta problem än vad till exempel genusbudgetering kan innebära.

Med det vill jag anmäla avvikande mening.

Anf. 205 AMINEH KAKABAVEH (V):

Tack för redogörelsen för en viktig fråga!

Jag vill bara säga att det är bra att vi i Sverige kommer med ståndpunkter som är mycket tyngre och mer progressiva. I många EU-länder skriver man om detta men arbetar i praktiken inte med jämställdhet. Det har gått 20 år, och det är fortfarande mycket kvar att göra.

Det handlar inte bara om att åren går utan också om vad man gör i fråga om jämställdhet, som är jätteviktigt. Därför förväntar jag mig av dig, Åsa, att du kommer att stå på barrikaderna. I ett föregångsland som Sverige, som har haft en jämställdhet som man från andra delar av världen har beundrat, har det tyvärr blivit bakslag under de åtta år som vi har haft en borgerlig regering. Därför ska vi igen ta tag i de här frågorna på alla områden, inte bara på vissa.

Anf. 206 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr ordförande! Det är inte min avsikt att politisera den inrikespolitiska diskussionen, som inte hör hemma här, men när sådana påståenden som nyss kommer från Vänsterpartiet måste det givetvis noteras till protokollet att de inte är med fakta överensstämmande. Till exempel minskade löneskillnaderna under de år som Alliansen hade makten, medan de inte minskade under åren som föregick dem. Det är ett exempel. Vi ökade också jämställdheten på en rad andra områden. Det var helt enkelt ett felaktigt påstående.

Anf. 207 ORDFÖRANDEN:

Om Vänsterpartiet kunde acceptera att vi tar den här debatten någon annan gång – du håller antagligen inte med om det som Niklas Wykman sa – kunde vi gå vidare. Eller vill du kommentera?

Anf. 208 AMINEH KAKABAVEH (V):

Jag vill bara säga att fakta säger något helt annat när det gäller inkomstskillnader mellan män och kvinnor. Det har gått bakåt med flera tusen – jag har inte exakta siffror. Det stämmer inte. Det ska vara rätt när man pratar om siffror.

Anf. 209 MARIE GRANLUND (S):

Som en ordningsfråga: Framöver kan vi väl försöka låta bli att ta upp inrikespolitik i EU-nämnden – vi brukar ha den regeln.

Anf. 210 ORDFÖRANDEN:

Jag är övertygad om att alla känner till det. Men jag kan inte läsa folks tankar och veta på förhand vad de kommer att säga.

Anf. 211 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Jag uppfattade att jag fick en fråga om våld mot kvinnor.

Jag vill bara bekräfta att man förstås jobbar med våld mot kvinnor på EU-nivå och även i den här kontexten. Pekingplattformen innehåller tolv områden för insatser, och ett av dem är våld mot kvinnor, så det är en ganska stor fråga.

Anf. 212 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt, med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Då har vi bara punkt 13 a kvar, Konferensen ”Att tillvarata den sociala ekonomins potential för EU:s tillväxt”.

Anf. 213 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Den här punkten är en ren informationspunkt. Det italienska ordförandeskapet kommer att rapportera från en konferens om sociala innovationer som hölls i Rom den 17–18 november.

Anf. 214 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi så hjärtligt för närvaron.

§ 7 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik)

Kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 19 juni 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 11 december 2014

Anf. 215 ORDFÖRANDEN:

Välkommen, kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke med medarbetare!

Och jag har förstått rätt är dagordningspunkt 7 på Epscos agenda din. Det är Förslag till rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling. Men innan vi tar upp den kanske du utöver de skriftliga underlagen vill ta upp något från de tidigare rådsmötena.

Anf. 216 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Herr ordförande! Ja, jag har en återrapportering från rådets möte den 19 juni 2014.

Vid rådets möte den 19 juni presenterades en lägesrapport vad gäller kommissionens förslag om ett nytt direktiv med förbud mot diskriminering på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

Som ni säkert har sett i den skriftliga återrapporteringen antogs den lägesrapporten utan diskussion.

Anf. 217 ORDFÖRANDEN:

Då går vi till dagordningspunkt 7, Förslag till rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning.

Anf. 218 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Herr ordförande! Jag är här för att informera om kommissionens förslag till direktiv om skydd mot diskriminering på grund av religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning. Vid råds-mötet nästa vecka är det arbetsmarknadsminister Ylva Johansson som deltar i denna punkt.

Direktivet har förhandlats sedan 2008, då kommissionen presenterade förslaget. Det italienska ordförandeskapet har under hösten arbetat vidare med förslaget och har lämnat vissa förslag på förtydliganden, som exempelvis berör tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Det krävs enhällighet i rådet för att direktivet ska antas. Några medlemsstater har varit negativa till förslaget.

Vid rådsmötet nästa vecka kommer en riktlinjedebatt att hållas för att identifiera de hinder som eventuellt ligger i vägen för att direktivet ska kunna antas. Inför debatten har ordförandeskapet ställt frågor till medlemsstaterna om vilka utestående problem som medlemsstaterna eventuellt har och om det är acceptabelt med en längre genomförandeperiod. Ordförandeskapet vill också ta upp frågan om ifall fördjupat samarbete kan vara en lämplig väg att använda sig av.

Ordförandeskapet kommer att presentera en lägesrapport på rådsmötet. Av rapporten framgår att ytterligare framsteg har gjorts för att tydliggöra direktivet men att det krävs mer arbete med förslaget.

Sverige är fortsatt positivt och har samma inställning till direktivet som Sverige har haft hela tiden sedan direktivet presenterades 2008, nämligen att det är angeläget att i EU säkerställa en miniminivå av skydd mot diskriminering oavsett diskrimineringsgrund. Sverige verkar därför för ett antagande av direktivet.

För Sverige och för nuvarande regering, precis som för den tidigare regeringen, är det viktigt att grundläggande rättigheter, som icke-diskriminering, gäller för alla i EU. Regeringen avser därför att vid rådsmötet framhålla att det är viktigt att EU kan anta direktivet. Alternativet om ett fördjupat samarbete är inte en lämplig väg framåt, eftersom det inte binder alla medlemsstater, som ett direktiv gör.

Sverige uppfyller i stort kraven i direktivet. Sverige har sedan direktivet lades fram utvidgat skyddet mot diskriminering på grund av ålder och funktionsnedsättning. Sverige bör också kunna godta en längre genomförandetid, om det leder till att enhällighet uppnås.

Som statsråd med ansvar för dessa frågor är jag mycket stolt och glad över att få ta den tidigare regeringens ståndpunkt, tillika den rotade svenska ståndpunkten, vidare.

Anf. 219 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet!

Från Sverigedemokraternas sida ser vi inte behov av ytterligare reglering på EU-nivå av likabehandling. Det kanske förtjänar att erinras om att samtliga 28 medlemsstater är anslutna till Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna. I den konventionen stipuleras i artikel 14 ett skydd mot diskriminering.

Frågan är i så fall varför vi ska få ett direktiv där vi ytterligare reglerar detta. Från Sverigedemokraternas sida ser vi inget behov av det, och därför ställer vi oss skeptiska till direktivet. Vi förstår inte varför artikel 14 i EKMR inte räcker och varför vi ska ha ett helt direktiv bara för att reglera detta med antidiskriminering. Vi tycker att artikel 14 räcker gott och väl och fyller det behov som finns i unionen av att skydda dess medborgare mot diskriminering.

Jag vill dels fråga statsrådet varför regeringen anser att direktivet behövs, när vi är anslutna till den här konventionen, dels anmäla avvikande mening.

Anf. 220 BÖRJE VESTLUND (S):

Först och främst vill jag instämma i regeringens ståndpunkt. Detta med fördjupat samarbete kanske passar i frågor som gäller patent, den här transaktionsskatten och annat, där det har blivit att man samarbetar eftersom man inte har kunnat uppnå enighet. Men när det gäller mänskliga rättigheter finns det absolut ingen anledning att välja det, utan där ska man streta emot så långt det över huvud taget är möjligt.

Jag vill egentligen fråga om något som jag tror att jag har tagit upp varje gång denna fråga har varit uppe. Hur tänker regeringen agera när det gäller att få de länder som kränker diskrimineringsförbudet mot framför allt personer med utländsk bakgrund och handikappade men också personer med annan sexuell läggning? Det är en stor fråga som hela tiden diskuteras på Europainivå.

Anf. 221 MARIA WEIMER (FP):

Jag vill bara uttrycka mitt fulla stöd för regeringens ståndpunkt och betona hur viktig denna fråga är. Angående möjligheten att förlänga förhandlingsrundan handlade det om att få fler länder att kunna gå med på det här, så det är naturligtvis positivt. Vi ska självklart inte stödja det fördjupade samarbetet, vilket statsrådet också nämnde. Det kanske bidrar till att man inte binder medlemsstaterna på det sätt som vi gärna skulle vilja. Vi ger alltså vårt fullt stöd.

Anf. 222 MARIA PLASS (M):

Jag önskar bara ett klargörande. Vad jag förstod har vi samma ståndpunkt i dag som den tidigare regeringen hade. I så fall vore det väldigt bra om det framgick på ett tydligt sätt att det är samma ståndpunkt som funnits med tidigare. Jag ser i texten att det finns med, men det vore bra om det blev tydligt.

Anf. 223 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Jag börjar bakifrån. Ja, Maria Plass, det är samma ståndpunkt. Det är en svensk ståndpunkt som vi haft ända sedan 2008 – absolut. Som jag läst framgår detta tydligt, men jag ska se över ännu en gång att det verkligen står.

Visst, Maria Weimer, vi ser hellre att vi förlänger perioden. Jag tar med mig det medskicket; det kommer vi att arbeta för.

Börje Vestlund undrar vad regeringen ska göra. Det är en prioriterad fråga för regeringen och för mig som statsråd att vi på alla möjliga sätt ska verka inom Europeiska unionen för tydliga direktiv och regelverk men också värderingar om att människor inte ska diskrimineras och kränkas. Vi kommer förstås att föra diskussioner på olika sätt inom de olika forum som finns och bilateralt med olika länder, och det pågår diskussioner. Vi kommer att lägga fram förslag för Sveriges riksdag om vi ser att detta behöver förstärkas. Sverige har haft – det gäller som jag betonat tidigare även den förra regeringen – en tydlig och ”stor och stark” hållning när det gäller de här frågorna. Det känns som sagt fantastiskt att få fortsätta den traditionen.

Jag fick en fråga från Pavel Gamov om varför artikel 14 inte räcker. Det har att göra med att direktiv ger ett starkare skydd för den enskildes rätt. Till exempel kan man gå till domstol. Det är därför Sverige, liksom de flesta andra medlemsstater, driver den här frågan.

Anf. 224 ORDFÖRANDEN:

Eftersom det här är både en informationspunkt och en riktlinjedebatt behandlar vi det som ett inriktningsbeslut. Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening anmälld från Sverigedemokraterna.

Tack så mycket, statsrådet!

Anf. 225 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNKE (MP):

Tack!

§ 8 Utrikes frågor – utveckling

Statsrådet Isabella Lövin

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 19 maj 2014

Återrapport från informellt ministermöte den 14 juli 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 12 december 2014

Anf. 226 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Lövin välkommen till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några utestående A-punkter. Det finns det inte. Vi har fått den skriftliga återrapporten från mötet den 19 maj och från det informella mötet den 14–15 juli. Jag antar att statsrådet inte har någonting ytterligare att tillägga.

Anf. 227 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Nej.

Anf. 228 ORDFÖRANDEN:

Då kan vi gå rakt in på dagordningen. Först har vi dagordningspunkt 3, Post 2015.

Jag vill välkomna statsrådet särskilt, eftersom det vad jag kan minnas är första gången hon är här.

Anf. 229 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr ordförande! Det stämmer att jag är här för första gången. Jag vill passa på att säga hej och bekanta mig med alla nya ansikten. Som ni alla vet har jag tidigare inte suttit i Sveriges riksdag utan i EU-parlamentet. Arbetet och procedurerna i utskotten och EU-nämnden är därför ännu så länge något nya för mig. Men jag hoppas att vi ska hitta ett bra samarbete.

Herr ordförande och ärade ledamöter! Vid FAC:s utvecklingsråd den 12 december kommer det att finnas fem huvudsakliga dagordningspunkter för diskussion:

- post 2015-agendan
- migration, flyktingar och utveckling
- ebola
- jämställdhet
- privatsektorutveckling.

Punkterna om privatsektorutveckling samt migration, flyktingar och utveckling är även beslutspunkter för rådsslutsatser. Därutöver har Spanien anmält att man önskar informera om det aktuella läget i fredsprocessen i Colombia.

Herr ordförande och ärade ledamöter! Jag kommer nu att redogöra för regeringens arbete och tankar kring de nämnda diskussionspunkterna. Jag följer den kommenterade dagordning som ni fått ta del av.

När det gäller punkt 3 på den kommenterade dagordningen, herr ordförande, har det varit lite oklart från det italienska ordförandeskapets sida hur denna dagordningspunkt ska hanteras vid det kommande rådsmötet.

Anf. 230 ORDFÖRANDEN:

Vi kan tydligt notera att det inte är första gången det har hänt det italienska ordförandeskapet.

Anf. 231 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

I korthet är det så att det italienska ordförandeskapet har varit oerhört angeläget om att slutföra rådsslutsatserna under sin ordförandeskapsperiod. Det beror naturligtvis på att det här är ett oerhört viktigt ställningstagande för EU inför de kommande utvecklingsmålen, de hållbara utvecklingsmål som världen ska förhandla under nästa år. De går under lite olika benämningar. Post 2015 är en benämning, hållbara utvecklingsmål är en annan. Det är "sustainable development goals" som ska ersätta FN:s millenniemål, som löper ut 2015.

Det har givetvis varit en lång och mödosam process för världen att diskutera och debattera fram hur förslagen på nya hållbara utvecklingsmål ska se ut. Jag ska gå in lite senare på hur de ser ut, men den lilla förvirring som har uppstått kring det italienska ordförandeskapet handlar huvudsakligen om att de gärna velat ha rådsslutsatserna klara redan innan FN:s generalsekreterare kommit med sin så kallade syntesrapport.

FN:s öppna arbetsgrupp har förhandlat fram 17 utvecklingsmål med 169 delmål. Det är alltså en oerhört omfattande agenda för världen som man har föreslagit. Naturligtvis är detta ganska svårt att hantera. Det är svårt att sätta upp mätbara mål och strategier för hur världen ska uppnå alla dessa 17 mål och 169 delmål. Det har varit oerhört viktigt att invänta generalsekreterarens syntesrapport, som hela världen har satt ett stort hopp till, för att det här ska bli något mer hanterbart, mätbart och kommunicerbart.

Millenniemålen har som ni vet varit en väldig framgång för världen och lätta att kommunicera. Många av millenniemålen är på väg att uppfyllas av många länder. Det har funnits en väldig förhoppning att generalsekreterarens syntesrapport ska hjälpa världen att kommunicera alla 17 mål och 169 delmål.

Nu kom faktiskt generalsekreterarens rapport i går kväll. Jag har den med mig. Den heter *The Road to Dignity by 2030: Ending Poverty, Transforming All Lives and Protecting the Planet*. Den är ganska omfattande, men ser bra ut, tycker regeringen, efter den korta tid vi hunnit titta på den. Det viktigaste är att vi i EU:s rådsslutsatser tar hänsyn till FN:s generalsekreterares syntesrapport och inte presenterar rådsslutsatser utan att ta hänsyn till den. Det är här konflikten har legat. Italien har gärna velat slutföra sina rådsslutsatser även om syntesrapporten inte funnits på bordet.

Nu har rapporten kommit, sent omsider fast ändå lite tidigare än förväntat. Den är försenad på så sätt att vi inte kan anta rådsslutsatser under det utvecklingsrådsmöte som jag kommer att delta i. Däremot kommer de att hanteras i Coreper den 11 december och tas upp som en diskussionspunkt på det möte jag är med på och därefter på miljöministrarnas möte den 17 december. Antagandet av rådsslutsatserna kommer enligt det italienska ordförandeskapet att ske vid utrikesministrarnas möte den 16 december.

Jag ska säga lite grann om innehållet. Sverige har varit mycket aktivt i utformandet av rådsslutsatserna. De omfattar många olika politikområden. Många olika rådskonstellationer har varit involverade i slutskedet för att få en så bred förankring för slutsatserna som möjligt.

Regeringen fäster naturligtvis hög prioritet vid den här processen och de nya utvecklingsmålen. Vi ser detta som en unik möjlighet. Det är otroligt viktigt att sammanföra arbetet för att bekämpa fattigdom med strävan efter ett mer hållbart samhälle enligt alla de tre principerna för hållbarhet: ekonomiskt, socialt och ekologiskt.

Vi tycker att rådsslutsatserna har antagit en bra form genom att de etablerar principer som EU prioriterar och lämnar utrymme för detaljnivån. Det möjliggör för EU att vara en konstruktiv förhandlingspartner i de mellanstatliga förhandlingar som kommer att börja i januari. Det är då EU som förhandlar, inte medlemsstaterna en och en.

Regeringen gör bedömningen att Sverige har fått ett mycket gott genomslag för de svenska prioriteringarna i EU:s rådsslutsatser. Det finns ett starkt hållbarhets- och jämställdhetsperspektiv inkluderat, inklusive den för oss så viktiga frågan om SRHR. Sverige har också lyckats med ambitionen att stärka klimatperspektivet i rådsslutsatserna. Sverige har även varit drivande i att rådsslutsatserna inkluderar samstämmighet mellan politikområden. Policy coherence for development – eller som vi säger på svenska: politiken för global utveckling – är en central pelare för den hållbara utvecklingen.

Regeringen ser det som särskilt viktigt att EU tar stark ställning för vikten av mänskliga rättigheter och demokrati, vilket inte är helt okontroversiellt ute i världen, samt för rättsstatens principer. Det faktum att EU genom dessa slutsatser skickar signalen att man är en engagerad och ambitiös partner i arbetet med nya globala hållbarhetsmål ser jag som något mycket positivt.

Arbetet med rådsslutsatserna är dock ännu ej helt färdigt. Ett sista möte på arbetsgruppsnivå kommer att hållas den 8 december för att lösa ut återstående frågor. Det gäller hänvisningen till EU:s gemensamma åtagande att uppnå målet om 0,7 procent för utvecklingssamarbete år 2015 samt hänvisningar till SRHR.

I båda dessa frågor avser regeringen att driva på för att EU i rådsslutsatserna ska behålla sina tidigare åtaganden och engagemang.

Arbetet med utvecklingsagendan Post 2015 har pågått under flera år. Det startades i Rio 2012, då man slog fast att en ny utvecklingsagenda för världen ska beakta också hållbarhetsperspektivet.

I Rio beslutades även att två expertgrupper ska arbeta med målet för att ta fram underlag för den nya agendan och för dess genomförande. De

två expertgrupperna presenterade sina rapporter i somras. Den ena gruppen, FN:s öppna arbetsgrupp för hållbara utvecklingsmål, möttes under drygt ett år och presenterade sitt förslag på 17 mål för hållbar utveckling i juli. Den andra gruppen, en expertkommitté för hållbar utvecklingsfinansiering, lade också den fram sin rapport i somras.

Sverige har varit aktivt inom den öppna arbetsgruppen för hållbara utvecklingsmål, och vi har arbetat särskilt för så kallade motvindsfrågor såsom frihet från våld, demokrati och mänskliga rättigheter, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt jämställdhet.

Generalsekreterarens syntesrapport som vi fick sent i går indikerar att det kan finnas ett behov av att kvalitetssäkra den målstruktur med 17 mål och 169 delmål som den öppna arbetsgruppen lade fram. Vissa av delmålen bedöms vara överlappande och svårsmårbara. En genomgång av det kunde vara en möjlighet inom ramen för de mellanstatliga förhandlingarna.

Generalsekreteraren listar i sin rapport sex element som han hoppas ska bidra till att tydliggöra post-2015-agendan och bidra till dess genomförande. Det är väl det som är syntesen. Ni kommer säkert att se den bilden många gånger i framtiden. De sex elementen är värdighet – det handlar om att utrota fattigdom och se till att vi har en rättvis värld – människor, välbästand, planetens ekosystem, rättvisa och partnerskap, alltså global solidaritet. Överlag anser vi att generalsekreterarens rapport är ett välkommet bidrag och möjliggör en konstruktiv dialog mellan FN:s medlemsländer.

Målet för förhandlingarna är att kunna anta post-2015-agendan vid ett särskilt toppmöte om hållbar utveckling i september nästa år. I mars april avser EU att anta mer specifika rådsslutsatser om medel för genomförande av post-2015-agendan.

Europaparlamentets utskott för utvecklingsfrågor har behandlat post-2015-agendan vid sin novembersession. Min bedömning är att parlamentet i stora drag delar rådets syn på agendan post 2015.

Nästa år ska vi förhandla post-2015-agendan, finansieringen av utvecklingsmålen och klimatkonferensen. Det är tre oerhört viktiga processer som kommer att sätta agendan för världen fram till 2030. Vi vill gärna se de konferenserna som ömsesidigt förstärkande och som en och samma process för att vi ska få en hållbar värld som baseras på de tre pelarna social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

Anf. 232 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar för den utförliga informationen. Dessutom har jag ett förslag: Generalsekreterarens rapport skulle vi gärna vilja ha för att kunna förbereda oss för vad den skulle kunna få för konsekvenser för slutsatserna. Om regeringen kunde skicka över den skulle ledamöterna säkert vara tacksamma.

Eftersom det inte blir rådsslutsatser denna gång är det här en diskussionspunkt. Vi kommer att fatta ett inriktningsbeslut, och sedan återkommer vi till beslutet om rådsslutsatserna när de är klara.

Anf. 233 CHRISTIAN HOLM (M):

Tack, statsrådet! Jag gläder mig åt att den tidigare regeringens ståndpunkter i det stora hela ligger fast och att vi har bred samsyn i Sveriges riksdag i de här frågorna.

Jag tänkte bara ställa några frågor om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, som jag förstår att regeringen driver på. Det var en av hjärtefrågorna också för den tidigare regeringen.

Vi har ju några motsträviga länder. Vid förra tillfället valde Malta att ställa sig utanför, och nu har jag förstått att både Malta och Bulgarien eventuellt har den synpunkten. Om det uppkommer en sådan situation, kommer regeringen att med samma styrka driva på frågorna om SRHR och i så fall gå vidare utan de länder som väljer att ställa sig utanför och inte vill vara med? Detta så att Sverige fortfarande är pådrivande och det inte går bakåt utan framåt i de här frågorna.

Anf. 234 MARIA WEIMER (FP):

Vi står helt bakom den process och den ståndpunkt som presenterades.

Vi vill bara göra ett medskick med ett utvecklingsmål som vi från Folkpartiets sida gärna hade velat se i processen, och det är demokrati-målet. Självklart är det väldigt kontroversiellt, som ministern också var inne på, men demokrati är det viktigaste verktyget för att bekämpa fattigdom. Ofta är de odemokratiska staterna de fattigaste.

Om det på något sätt går att driva in den frågan i rådsslutsatserna skulle vi tycka att det var väldigt viktigt. Det kanske inte går i post-2015-processen, men i nästa utvecklingsmålprocess har man kanske kommit längre. Då kan vi kanske ha ett utvecklingsmål som sätter ett mål för antal demokratiska stater i världen.

Anf. 235 AMINEH KAKABAVEH (V):

Tack så mycket för föredragningen! Det är jätteviktigt att vi också när det gäller utvecklingsmål, demokratimål och målet att bekämpa fattigdom väver in jämställdhetsaspekterna. De har tyvärr varit vaga förut, särskilt när det gäller SRHR-frågorna. Vi vill särskilt betona de frågorna och framför allt understryka FN:s resolutioner 1325 och 1820 om kvinnors aktiva deltagande i fredsprocesser och så vidare.

Vi måste verkligen väva in de aspekterna. Det gäller inte minst biståndsfrågorna, där också till exempel klimat och fattigdomsbekämpning måste vävas in. Vi ska lyfta fram de aspekterna i delmålen.

Jag hoppas också att vi inte kommer att minska inriktningen på SRHR-frågorna, varken under arbetet med målet eller i själva målet. Vi tycker att det är jätteviktigt. Jag vet att frågorna om jämställdhet och SRHR är kontroversiella i många länder, men här gäller det att vi ska stå för de ståndpunkter som vi menar är viktiga. Jag vill återigen särskilt betona att FN:s resolutioner 1325 och 1820 ska vävas in.

Anf. 236 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Tack, ministern, för informationen! Jag tror att det är bra att ha med sig som medskick att förutom demokrati och mänskliga fri- och rättigheter betona vikten av religionsfrihet.

Intoleransen mot trosinriktning har varit en stor orsak till att fattigdomen har ökat. Många postkonfliktländer har i dag problem med det. Det pågår inbördeskrig just på grund av intolerans mot och inskränkning av religionsfriheten. Man kan se det i Syrien, Irak, Somalia, Nigeria med flera länder.

Jag tror att det är viktigt att man har med sig det även som ett kriterium. Det vore bra om man kunde betona det.

Anf. 237 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr ordförande! Tack, alla ledamöter, för intressanta frågor och viktiga medskick!

När det gäller SRHR-frågorna kommer Sverige i fortsättningen att vara en mycket stark pådrivare för att se till att de frågorna behålls i EU:s rådsslutsatser.

Av de länder som nämndes är det nu enligt den information jag har Malta, inte Bulgarien, som kvarstår och har synpunkter. Men vi driver på, och det finns nu en skrivning som är acceptabel. Jag tror inte att Malta tänker hoppa av; det finns ingen sådan indikation. Vi kommer att fortsätta att vara det land som sätter de frågorna absolut högst.

När det gäller demokrati finns skrivningen om demokrati i rådsslutsatserna. I syntesrapporten finns det också skrivningar om demokrati men inte i utvecklingsmålen. Det är där det är kontroversiellt.

Jag talade med EU:s nye utvecklingskommissionär Neven Mimica om det här, och han tog själv upp att demokrati frågan är oerhört viktig att driva för EU. Skrivningar finns alltså om democratic governance and rule of law i rådsslutsatserna, och de är naturligtvis inte hotade på något sätt.

Klimat och SRHR är båda frågor som den rödgröna regeringen sätter oerhört högt. Vi är också en feministisk regering och driver de frågorna på många olika nivåer i EU-samarbetet och i både vår utvecklingspolitik och vår utrikespolitik.

Frågan om religionsfrihet finns på bordet. Jag delar ledamotens bedömning att det är en oerhört viktig faktor för fred och säkerhet och även en mänsklig rättighet. Med största sannolikhet kommer det in i rådsslutsatserna. De är som sagt ännu inte helt slutförhandlade, men vi noterar påpekandet. Det är också värdefullt.

Anf. 238 ORDFÖRANDEN:

Jag vet av personlig erfarenhet att statsrådet och jag över hundratalet gånger haft diskussioner om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter och framgångsrikt kämpat för det i Europaparlamentet. Det går förhoppningsvis bra även i fortsättningen.

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi kan gå vidare till dagordningspunkt 4, Migration, flyktingar och utveckling.

Anf. 239 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr ordförande! Migration är ett av EU:s fem prioriterade områden när det gäller EU:s politik för samstämmig utveckling, Policy Coherence for Development, eller som vi säger i Sverige politiken för global utveckling.

Kopplingarna mellan migration och utveckling är många. Sverige har länge varit ett av de ledande länderna i diskussionerna om migration och utveckling. Vi har grunden för detta i vår politik för global utveckling, där samstämmiga åtgärder mellan bland annat migration och utveckling är en del.

I år var Sverige ordförande för Globala forumet för migration och utveckling, som är det enda globala forumet för diskussioner om migration och utveckling. Sverige var del av den grupp länder som bidrog till att forumet bildades.

Migration bidrar till utveckling på flera sätt. Det kan leda till ökade inkomster, ökade investeringar i utbildning och hälsa, entreprenörskap och jobbskapande, kunskapsutveckling, idé- och kunskapsöverföring och ökade handelsrelationer och kontakter mellan ursprungsland och destinationsland.

Ärligen sänder migranter hem pengar till sina hemländer – enbart till låginkomstländerna ca 406 miljarder dollar – i så kallade remitteringar. Det är tre gånger mer än det globala biståndet. Och det är nettosiffror – Världsbanken räknar med att det finns stora informella remitteringar, så förmodligen är siffran kanske 50 procent högre. Det visar vilka potentiella utvecklingseffekter migration har om den är kontrollerad.

Samtidigt som migration har stor potential för utveckling kan migrationsströmmar nämligen också medföra stora negativa konsekvenser för enskilda individer. Och ett starkt internationellt samarbete krävs, i vilket Sverige är engagerat. Att inkludera migration som en tydlig drivkraft för utveckling i den nya utvecklingsagendan, post-2015, är en viktig del.

Det italienska ordförandeskapet har valt att fokusera på området och har tagit initiativ till de här rådsslutsatserna. Med de rådsslutsatser som är uppe för diskussion syftar man till att inkludera migration i EU:s utvecklingssamarbete som en potentiell katalysator för utveckling. Att migration och mobilitet bör inkluderas i post-2015-agendan betonas även i rådsslutsatserna.

Sverige välkomnar rådsslutsatserna och att rådet uppmanar EU-kommissionen att titta vidare på hur rekommendationerna i slutsatserna kan operationaliseras. Det handlar om att stärka kapaciteten hos låg- och medelinkomstländer för att hantera både de möjligheter och utmaningar som migration och rörlighet utgör.

Den svenska regeringen instämmer i att migrationens utvecklingspotential kan förverkligas genom att migration integreras i analysen och genomförandet av enskilda utvecklingsprojekt och program.

Anf. 240 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Det må vara så att återremitteringar innebär ekonomiska fördelar för sändarländerna av de asylsökande flyktingarna. Men det är likväl ett faktum att asylrätten bygger på att man hjälper människor

under den tid de faktiskt behöver hjälp. Om vi förvandlar synen på hur asylrätten ska fungera till att flyktingar per automatik är detsamma som invandrare får vi negativa effekter; sändarländerna får då inte tillgång till människor som har flytt sitt land tillfälligt men som kan komma tillbaka och hjälpa till att bygga upp sina länder.

I tidigare diskussioner i ämnet har vi lyft fram att till exempel Somalias president har uppmanat exilsomalier att återkomma till landet och bygga upp infrastrukturen och hela samhället. Det är ett land med sönderslagen samhällsstruktur. Om man då bygger upp migrationspolitiken på det sätt som Sverige vill motsätter vi oss de ländernas förslag på åtgärder för att bygga upp sina egna länder. Pengar är nämligen inte det enda verktyget för att åstadkomma förbättring i de här länderna.

Utöver det tycker jag även att den bästa utvecklingsbanan för ursprungslandet är att få hjälp i närområdet. Faktum är att drygt 51 miljoner människor är på flykt i vår omvärld. Om Sverige eller Europa då ska ta emot 1 promille får resterande stanna kvar i närområdena och får inte det stöd som de behöver.

Konflikten i Syrien är bara ett av många konfliktområden för vilka FN kräver mer resurser men där Sverige och Europa inte är beredda att ge de resurser som krävs. Jag menar därför att vi måste ta ett större grepp om migrationspolitiken, både från Sveriges och EU:s sida, men framför allt från Sveriges sida. Sverige sticker ut i Europa genom att vi tar emot tio gånger fler asylsökande jämfört med snittet i Europa. Vi måste kunna åstadkomma en politik på området som medför att enskilda människor får den hjälp och det stöd som de behöver i händelse av att de måste fly från sina länder eller av andra orsaker måste lämna sina hemländer. Men vi ska även säkerställa en återuppbyggnad av de länder som blir sönderslagna.

Jag tycker att regeringen har en del att fundera över i frågan. I förslaget till svensk ståndpunkt utgår man nämligen från att remitteringarna löser alla problem. Jag delar inte regeringens uppfattning i den frågan. Därför anmäler jag avvikande mening.

Anf. 241 AMINEH KAKABAVEH (V):

Jag vill tacka så mycket för föredragningen och vill bara skicka med en synpunkt. Statsrådet Isabella Lövin beskrev migration endast i ekonomiska termer, hur pass mycket man bidrar med och hur mycket man utvecklar det land som man migrerar till eller sitt eget hemland. Jag vill ha fokus också på att alla medlemsländer, alla länder som har skrivit under Genèvekonventionen, är skyldiga att ta emot flyktingar vid krig, katastrof och så vidare. Det är alltså en skyldighet. Det handlar inte bara om hur pass mycket vi eller andra människor bidrar med ekonomiskt sett, här eller i det gamla hemlandet. Fokus måste också läggas på mänskliga rättigheter, demokrati och även vår skyldighet.

Det är kanske ännu svårare att betona det i större sammanhang, när man sitter vid mötena med alla andra ministrar. Men jag vill att Sveriges ståndpunkt ska vara att det är sant att utveckling är viktigt men att det också finns en skyldighet enligt internationella konventioner som alla

Anf. 242 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Fokus i rådsslutsatserna är på hur migration ska kunna integreras i utvecklingspolitiken. Det handlar inte i första hand om hur invandringen till EU ska regleras eller om flyktingpolitik. Asylrätten är över huvud taget inte ifrågasatt, tvärtom.

I rådsslutsatserna finns det också ett fokus på kapacitetsuppbyggande åtgärder avseende bland annat offer för trafficking och illegal migration. Det är ett sätt att göra både de länder som människor migrerar från och mottagarländerna medvetna om migration som en utvecklingsmöjlighet, en positiv möjlighet. Det är klart att det, precis som herr Skalin sa, också finns negativa konsekvenser i form av kunskapsflykt, så kallad brain drain, från många utvecklingsländer. Därför finns det också goda anledningar att titta på hur man kan uppmuntra så kallad cirkulär migration där man återför kunskapskapitalet till utvecklingsländerna.

Det handlar alltså om att vi ska bygga upp länder så att vi i slutändan också motverkar och förebygger krig och katastrofer som orsakar flyktingkatastrofer och den osäkra värld som vi har i dag. Rådsslutsatserna handlar om att i så stor utsträckning som möjligt hitta de bra, positiva och konstruktiva sätten att synliggöra både positiva effekter och utmaningar som finns när det gäller migration.

Anf. 243 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning samt att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt när det gäller slutsatserna, med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna och ett medskick från Vänsterpartiet.

Då kan vi gå vidare till dagordningspunkt 5, Ebola.

Anf. 244 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr ordförande! Det här är endast en diskussionspunkt. Det kommer inte att komma några slutsatser från rådet.

Ebolakrisen behandlades också vid FAC utrikes den 20 oktober, den 17 november samt vid Europeiska rådet den 24 oktober. Läget är fortsatt mycket allvarligt, trots rapporter om minskad smittspridning i vissa delar av de drabbade länderna. I andra delar fortsätter smittspridningen att öka. Nya fall har till exempel konstaterats i Mali.

Förhoppningsvis har de insatser som hittills gjorts börjat ge resultat. Men det är för tidigt att dra några slutsatser ännu. Och det är av yttersta vikt att inte sänka ambitionsnivån utan se till att upprätthålla trycket i hjälpinsatserna och bidra till samordning och samstämmiga insatser inom flera områden för att hindra ökad smittspridning. EU:s insatser ska vara väl samordnade inom ramen för FN:s ansvar som övergripande samordnare.

Christos Stylianides, den nya kommissionären för humanitära frågor och krishantering, utsågs i oktober till EU:s ebolasamordnare. Stylianides besökte de drabbade länderna alldeles nyligen och rapporterade till FAC

den 17 november om hur han såg på läget och behovet av att få ytterligare vårdpersonal, epidemiologer, mobila vårdplatser och annan utrustning på plats. Han har också för avsikt att förbereda för ett internationellt högnivåmöte om ebola.

Det är viktigt för Sverige och EU att i arbetet framöver bidra till samordnade och samstämmiga insatser inom flera områden, till exempel att bygga upp motståndskraft inom hälsosektorn. Det har blivit uppenbart att det finns stora brister i de västafrikanska länderna när det gäller det. Men nu måste vi diskutera återuppbyggnad av länderna som lider av minskad handel och har enorma hälsoutmaningar även på andra områden eftersom sjukvården i stort sett har brakat ihop. Nästa skede kommer därför att handla mycket om uppbyggnad av starka samhällen med motståndskraftiga institutioner.

Både Sverige och EU kommer att behöva jobba samstämmigt för att hjälpa de här länderna så att medborgarna kan få en tilltro till samhällsinstitutioner vilket helt uppenbart har saknats hittills.

Anf. 245 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket för redogörelsen!

Anf. 246 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Jag delar fortfarande regeringens bedömning i frågan i huvudsak, men jag har en synpunkt. Vi tycker fortfarande att man ska justera Schengenreglerna för visum för människor som har besökt de här länderna de senaste 51 dagarna. Jag vill göra det medskicket till regeringen.

Anf. 247 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Vi kan gå över till dagordningspunkt 6, Jämställdhet.

Anf. 248 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr ordförande! Det här är också en diskussionspunkt. Det är naturligtvis en glädjande punkt för en ny feministisk regering med en feministisk utrikes- och utvecklingspolitik. Vi vill nämligen jobba med jämställdhetsintegrering på alla områden.

Sverige är pådrivande inom EU:s utrikes- och säkerhetspolitik vad gäller jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter. Jämställdhet har fått bra genomslag i olika policydokument, men svårigheten ligger nu – som alltid – i att se till att det verkligen genomförs. Allt finns alltså på papper, men nu måste vi se till att det genomförs.

Vi vill se jämställdhet som en naturlig och integrerad del av allt EU-arbete. Det får inte vara en add-on, en liten extra policy vid sidan om, utan måste vara integrerat i allt arbete i politiken, analysen, beslutet, åtgärden, genomförandet och uppföljningen.

Jämställdhet kommer upp som en diskussionspunkt på FAC utveckling. Vi ska diskutera den nya handlingsplan för jämställdhet för perioden 2016–2020 som följer på den nuvarande handlingsplanen. Sverige ingår i den arbetsgrupp som tar fram förslag till ny plan. Och

frågan kommer att fortsätta att diskuteras vid nästa FAC utveckling i maj 2015 under Lettlands ordförandeskap.

Sverige ser att det under nästa år finns en rad processer där jämställdhet är oerhört viktigt. Uppföljningen av kvinnokonferensen i Peking som nu firar 20-årsjubileum och även post-2015-agendan är viktiga processer för att främja jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter.

Sverige kommer att vara mycket pådrivande för att de här frågorna synliggörs och också för att EU verkligen på allvar genomför de åtaganden som man sedan länge har skrivit under på i olika policydokument.

Anf. 249 CHRISTIAN HOLM (M):

Jag skulle vilja fråga mer konkret vad det är regeringen vill driva i de här frågorna. Vi har mycket diskussioner där i stort sett alla statsråd pratar om att man är en feministisk regering, och från Utrikesdepartementet vill man driva en feministisk utrikespolitik.

Kan statsrådet konkretisera det här? Jag har väldigt svårt att se någon större skillnad på hur man driver just de frågorna jämfört med den tidigare regeringen. I det läget måste den tidigare regeringen i så fall också ha varit en feministisk regering med en feministisk utrikespolitik, även om det inte var formulerat så.

Anf. 250 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Det är självklart att jämställdhet ska vara vägleddande för politik överlag. Men oavsett hur man vänder och vrider på det och även om man konstaterar att islamisters kvinnoyn är ett särskilt problem, till exempel i Syrien, Irak eller Nigeria, är det knappast något man kommer till rätta med inom ramen för den gemensamma säkerhetspolitiken.

Vi har snarare sett en ökning av kvinnliga självmordsbombare sedan 1985. Den senaste siffran jag såg var 15 procent. Antalet kvinnor och flickor som ansluter sig till IS verkar vara på uppåtgående – 10 procent enligt färsk siffror.

Vi anser därför att det här bäst bör hanteras inom ramen för varje medlemsstats eget utvecklingsområde och att man inte ska försöka sig på så här breda ansatser. Ska man göra något för att få ned detta på marken bör man i stället till exempel skapa rimliga villkor för livsmedelsproduktion, tillgång till arbete och utbildning, på lika villkor givetvis, tillgång till vatten och skapa förutsättningar för de elementära behoven för att bygga upp ett samhälle som motverkar tendenserna till en nedsättande männskosyn.

Dessutom borde man göra sig av med den inställsamma toleransen mot islamistiska ideologier i till exempel Nigeria, Syrien, Irak, Afghanistan och Egypten. Här tycker jag att såväl regeringen och riksdagen som hela Europa har någonting att jobba med. Man borde flytta fram sina positioner och markera mot det här, för inom de här ideologierna ser vi ett omfattande kvinnoförtryck som inte i någon högre grad diskuteras framför allt i Sverige men inte heller tillräckligt på europeisk nivå.

2014/15:16
5 december

Här skulle jag vilja se en förändring, för jag utgår från att regeringen inte vill göra det eftersom man inte har gjort det tidigare. Jag anmäler därför avvikande mening.

Anf. 251 MARIE GRANLUND (S):

Det är lite olyckligt att det inte har varit någon överläggning i utrikesutskottet. Jag hoppas att det kommer att vara på det sättet framöver. Huvuddelen av de här diskussionerna, och de avvikande meningarna, måste vara i utskotten. Det måste vara där som man tar grunddiskussionen. Det är vi som ger mandatet här.

Anf. 252 ORDFÖRANDEN:

Nu är det här en beslutspunkt i form av en diskussionspunkt med inriktningsbeslut, och utrikesutskottet behandlar det som en informationspunkt. Vi har tagit upp det ett par gånger förut. Det vore bra och lämpligt om utskottsordförandena i respektive utskott kunde behandla frågorna på samma sätt som vi som har uppdraget här i nämnden, så att man kan sköta så mycket som möjligt av besluten och diskussionerna i utskotten. Det skulle underlätta om alla här tar tillbaka till sina respektive utskottsordförande att de ska försöka behandla punkterna i enlighet med de beslut vi ska fatta här. Är det en beslutspunkt här ska det vara en beslutspunkt där, och är det en diskussionspunkt med inriktningsbeslut här ska det vara en diskussionspunkt med inriktningsbeslut i utskotten. Det skulle underlätta vårt arbete. Nu närmar sig klockan ett, och vi sitter kvar här.

Anf. 253 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Nu utbryter viss förvirring på den här sidan. Det här är en diskussionspunkt, och den diskuterades i utrikesutskottet i går.

Anf. 254 ORDFÖRANDEN:

Utskotten är givetvis fria att göra vad de vill, men med tanke på oss själva som sitter här: Kan vi prata med våra partikolleger och försöka få våra utskottsvänner att behandla frågorna på det sättet att arbetet här går så smidigt som möjligt. Det är min enda uppmaning.

Anf. 255 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

På vilket sätt skiljer sig den här regeringens feministiska ansats från den tidigare regeringens? Ja, vi har under den korta tid vi hittills har suttit i regeringen ändå tagit ett antal initiativ.

Bland annat avser utrikesministern föreslå att den höga representanten för utrikesfrågor, Mogherini, ska utse en särskild person med ett tydligt mandat att driva påverkansarbete i EU kopplat till jämställdhetsfrågor. UD approacherar nu ett antal medlemsstater för att tillsammans skriva under brevet på ministernivå.

Tyvärr är det väl alldeles för uppenbart för den som har följt EU-politiken den senaste tiden att jämställdhetspolitiken inte direkt har gått framåt med den nya kommissionen, i alla fall inte vad gäller representation i form av de personer som sitter som kommissionärer. Det kan vara

väl så viktigt att ha en person centralt inom kommissionen som hela tiden driver på det här arbetet.

Det är också tydligt när det gäller EU:s direkta insatser på säkerhetsområdet runt om i världen att det inte är en överrepresentation av kvinnor i de insatserna. Här är det också väldigt viktigt att vi ska inte bara "talk the talk but walk the walk" och se till att vi har kvinnor på de poster där man direkt håller på med fredsprocessarbete. Det är i linje med FN:s resolution 1325, som vi vill ska handla inte bara om att skydda kvinnor och barn från våld i krigssituationer utan också om att involvera kvinnor i fredsprocesser och i politiska processer. Det är helt enkelt avgörande för att vi ska kunna få en bättre hållbar utveckling till stånd.

Det finns också andra initiativ. Stefan Löfven anslöt sig nyligen till UN Women's kampanj "He for She" och avser uppmana EU:s stats- och regeringschefer att göra detsamma. Det är också en mycket viktig markering.

Sverige sekonderar nu experter till EU-kommissionen för att jobba med den nya jämställdhetsplanen. Det gäller att tänka jämställdhet mellan könen i varje politiskt beslut, varje analys och uppföljning. Svårare än så är det inte.

När det gäller herr Skalins fråga ska vi givetvis jobba med jämställdhet på alla områden. Det gör vi också speciellt inom utvecklingspolitiken. Det stämmer att det är särskilt kvinnor som lider när vi inte kan tillförsäkra rent vatten, sanitet, matförsörjning och så vidare.

Det är för övrigt en fråga som blev mycket uppenbar för mig när jag nyligen var på besök i Bangladesh, som hotas av klimatförändringarna i mycket hög grad och där 20 procent av landet kommer att läggas under vatten till 2030. Det är en fråga som verkligen kommer att drabba kvinnor mer än någonting annat, eftersom det är de som har svårast att klara sådana här krissituationer.

Allting hänger samman, givetvis, men vi löser inga problem genom att stänga gränser, inte samtala med varandra och inte ta ett solidariskt ansvar för vad som händer i världen. Vi försöker göra det.

Anf. 256 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7. Här har vi redan haft ett skriftligt samråd. Men tydligen var det några länder som ville yttra sig, och ministern ville kommentera det på något sätt. Har jag uppfattat det rätt, eller kan vi gå vidare?

Anf. 257 NIKLAS WYKMAN (M):

Eftersom klockan är ett vill jag bara uppmuntra alla i församlingen att vara kortfattade och kärnfulla.

Anf. 258 ORDFÖRANDEN:

Fanns det någonting kvar, eller ska vi gå vidare till övriga frågor?

Anf. 259 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Jag ska fatta mig kort. Privatsektorutvecklingen är en diskussionspunkt och en beslutspunkt. Diskussionspunkten är begärd av Tyskland.

Anf. 260 Kanslirådet MARINA BERG:

Det var tidigare en diskussionspunkt men har nu blivit en falsk B-punkt, som det kallas. Som ministern mycket riktigt sa har det påkallats av framför allt Tyskland, som vill diskutera det här.

Anf. 261 ORDFÖRANDEN:

Då vill jag bara försäkra mig om att inget parti har någon avvikande mening i denna fråga. Vi har haft ett skriftligt samråd.

Anf. 262 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Jag har ingen avvikande mening, utan jag behöver svar på några frågor.

Om vi tittar på det dokument som vi har fått, Coreper II, står det så här: Man välkomnar användandet av innovativa finansieringsinstrument inklusive "blending". "Blending" innebär att gåvomedel kombineras med andra offentliga eller privata medel eller lån.

Sverige har tillsammans med Italien och några andra ställt sig tveksamma till de positiva skrivningarna i detta.

Om man läser i den kommenterade dagordningen står det under "Regeringens ståndpunkt" följande: "Sverige har verkat för en mer nyanserad skrivning kring EU:s arbete med 'blending' än den som återfinns i föreliggande utkast till rådsslutsatser, då regeringen har hört sammat den Europeiska revisionsrättens nyligen presenterade relativt kritiska rapport kring 'blending'. Regeringen avser fortsatt följa utvecklingen kring att använda 'blending' inom ramen för EU:s utvecklingssamarbete."

Från regeringens sida ifrågasätter man "blending".

Min fråga till ministern är: Vad menar man med "mer nyanserad skrivning"? Kan du utveckla detta att "Sverige har verkat för en mer nyanserad skrivning"? Det är fråga nummer ett.

Fråga nummer två är: Jag skulle gärna vilja veta lite mer om revisionsrättens kritiska rapportering kring "blending". Innebär detta att Sveriges ordning är att agera mot att gåvomedel via civilsamhällesorganisationerna med mera inte ska vara en del av finansieringsinstrumentet för att minska fattigdomen?

Anf. 263 ORDFÖRANDEN:

Nämnden har fått revisionsrättens årsrapport.

Anf. 264 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

I Europeiska revisionsrättens rapport har man undersökt projekt där det har blandats gåvomedel med lån, garantier och andra finansieringsmekanismer. I närmare hälften av fallen har revisionsrätten inte kunnat finna något stöd för att projekten inte hade blivit av även utan gåvomedelskomponenten. Det här kan alltså uppfattas som ett slags

subvention eller som ett slags sponsring för vissa företag, som att vi helt enkelt går in med biståndsmedel där projekten ändå hade blivit av.

Där finns en kritik från Europeiska revisionsrätten.

Den andra kritiken handlar om att det finns en möjlighet att vi faktiskt bidrar till en ny lånebubbla för utvecklingsländerna, att man genom de nya innovativa finansieringsmekanismerna ytterligare ger något slags incitament till länder, som sedan inte har möjlighet att betala tillbaka, att ta lån.

De två kritikerna finns i revisionsrättens rapport.

Däremot finns det också en hel del positivt om vilken hävstångseffekt man kan ge med biståndsmedel som garanti och att det ska vara en katalysator för att samla nytt kapital. Det kapital som vi har i form av biståndsmedel i världen är naturligtvis långt ifrån tillräckligt för att skapa en positiv utveckling.

Här ser vi alltså anledning att höja ett varnande finger och vara väldigt noggranna med att de här "blending"-mekanismerna ska användas med ett tydligt fattigdomsfokus som grund. Man ska inte använda det här för några andra syften, som till exempel att gynna näringslivet i det rika landet, utan det handlar om att det ska vara ett fattigdomsfokus, först och främst, och att man ska ta hänsyn till alla sociala och miljömässiga konsekvenser som det här eventuellt kan få.

Det handlar om att nyansera bilden och om att vi är väldigt tydliga med vad vi är ute efter. Jag tror att det var svar på frågan.

Anf. 265 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det i enlighet med skriftligt samråd finns stöd för regeringens ståndpunkt och, i den mån det uppstår en diskussion, att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då har vi bara punkt 8 kvar, Övriga frågor. Vill statsrådet kommentera någonting under den punkten? Det finns inga kommentarer och inga frågor.

Tack så mycket för närvaron, statsrådet Lövin!

2014/15:16
5 december

Innehållsförteckning

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 6 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 8 NIKLAS WYKMAN (M)	2
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 11 NIKLAS WYKMAN (M)	3
Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	3
Anf. 13 NIKLAS WYKMAN (M)	3
Anf. 14 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 15 MARIA PLASS (M)	3
Anf. 16 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	3
Anf. 17 AMINEH KAKABAVEH (V)	3
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 23 BÖRJE VESTLUND (S)	6
Anf. 24 NIKLAS WYKMAN (M)	6
Anf. 25 JOHNNY SKALIN (SD)	6
Anf. 26 ESKIL ERLANDSSON (C)	7
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 28 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	7
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 30 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	8
Anf. 31 JOHNNY SKALIN (SD)	9
Anf. 32 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 33 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	9
Anf. 34 JOHNNY SKALIN (SD)	10
Anf. 35 NIKLAS WYKMAN (M)	10
Anf. 36 BÖRJE VESTLUND (S)	10
Anf. 37 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	11

Anf. 38 JOHNNY SKALIN (SD).....	11	2014/15:16
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	11	5 december
Anf. 40 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	11	
Anf. 41 JOHNNY SKALIN (SD).....	12	
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	12	
Anf. 43 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	12	
Anf. 44 JOHNNY SKALIN (SD).....	12	
Anf. 45 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	13	
Anf. 46 JOHNNY SKALIN (SD).....	13	
Anf. 47 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	13	
Anf. 48 ORDFÖRANDEN.....	13	
Anf. 49 JOHNNY SKALIN (SD).....	13	
Anf. 50 ORDFÖRANDEN.....	13	
Anf. 51 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	13	
Anf. 52 ORDFÖRANDEN.....	14	
Anf. 53 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	14	
Anf. 54 ORDFÖRANDEN.....	14	
Anf. 55 JOHNNY SKALIN (SD).....	14	
Anf. 56 ORDFÖRANDEN.....	14	
>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<	14	
>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<	14	
>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<	14	
>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<	15	
>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<	15	
>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<	15	
>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<	15	
>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<	15	
>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<	15	
>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<	15	
>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<	15	
>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<	15	
>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<	15	

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<	15
>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<	15
Anf. 71 ORDFÖRANDEN	15
§ 2 Utbildning, ungdom, idrott och kultur (utbildning)	16
Anf. 72 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 73 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	16
Anf. 74 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 75 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	16
Anf. 76 PAVEL GAMOV (SD)	17
Anf. 77 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	17
Anf. 78 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 79 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	17
Anf. 80 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 81 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	17
Anf. 82 PAVEL GAMOV (SD)	19
Anf. 83 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	19
Anf. 84 ORDFÖRANDEN	19
Anf. 85 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	19
Anf. 86 ORDFÖRANDEN	19
§ 3 Utbildning, ungdom, idrott och kultur (ungdom)	20
Anf. 87 ORDFÖRANDEN	20
Anf. 88 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	20
Anf. 89 ORDFÖRANDEN	20
Anf. 90 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	20
Anf. 91 ESKIL ERLANDSSON (C)	21
Anf. 92 ORDFÖRANDEN	21
Anf. 93 MARIA WEIMER (FP)	21
Anf. 94 AMINEH KAKABAVEH (V)	21
Anf. 95 CHRISTIAN HOLM (M)	22
Anf. 96 PAVEL GAMOV (SD)	22
Anf. 97 ROBERT HALEF (KD)	22
Anf. 98 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	22
Anf. 99 ORDFÖRANDEN	22
Anf. 100 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	23
Anf. 101 PAVEL GAMOV (SD)	23
Anf. 102 AMINEH KAKABAVEH (V)	23
Anf. 103 ORDFÖRANDEN	24
Anf. 104 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	24
Anf. 105 ORDFÖRANDEN	24
Anf. 106 PAVEL GAMOV (SD)	24
Anf. 107 ORDFÖRANDEN	25
Anf. 108 Statsrådet AIDA HADZIALIC (S)	25
Anf. 109 ORDFÖRANDEN	25
§ 4 Transport, telekommunikation och energi (energi)	26
Anf. 110 ORDFÖRANDEN	26
Anf. 111 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	26

Anf. 112	ORDFÖRANDEN.....	26	2014/15:16
Anf. 113	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	26	5 december
Anf. 114	AMINEH KAKABAVEH (V)	27	
Anf. 115	ORDFÖRANDEN.....	27	
Anf. 116	JOHNNY SKALIN (SD).....	27	
Anf. 117	ORDFÖRANDEN.....	28	
Anf. 118	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	28	
Anf. 119	ORDFÖRANDEN.....	28	
Anf. 120	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	28	
Anf. 121	ORDFÖRANDEN.....	29	
Anf. 122	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	29	
Anf. 123	ORDFÖRANDEN.....	29	
Anf. 124	HANS ROTHENBERG (M)	29	
Anf. 125	JOHNNY SKALIN (SD).....	29	
Anf. 126	BÖRJE VESTLUND (S).....	30	
Anf. 127	ORDFÖRANDEN.....	30	
Anf. 128	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	30	
Anf. 129	BÖRJE VESTLUND (S).....	31	
Anf. 130	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	31	
Anf. 131	ORDFÖRANDEN.....	31	
Anf. 132	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	31	
Anf. 133	JOHNNY SKALIN (SD).....	32	
Anf. 134	JOHAN HULTBERG (M)	32	
Anf. 135	AMINEH KAKABAVEH (V)	32	
Anf. 136	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	32	
Anf. 137	ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 138	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	33	
Anf. 139	ORDFÖRANDEN.....	33	
Anf. 140	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	33	
Anf. 141	ORDFÖRANDEN.....	33	

§ 5 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt

konsumtfrågor (sysselsättning)	34
Anf. 142 ORDFÖRANDEN.....	34
Anf. 143 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	34
Anf. 144 ORDFÖRANDEN.....	34
Anf. 145 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	34
Anf. 146 ORDFÖRANDEN.....	34
Anf. 147 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	34
Anf. 148 ORDFÖRANDEN.....	34
Anf. 149 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	35
Anf. 150 PAVEL GAMOV (SD)	35
Anf. 151 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	35
Anf. 152 ORDFÖRANDEN.....	35

Anf. 153 Arbetsmarknadsminister YLVA	
JOHANSSON (S).....	35
Anf. 154 MARIA WEIMER (FP)	36
Anf. 155 ORDFÖRANDEN	36
Anf. 156 Arbetsmarknadsminister YLVA	
JOHANSSON (S).....	36
Anf. 157 ORDFÖRANDEN	36
Anf. 158 Arbetsmarknadsminister YLVA	
JOHANSSON (S).....	36
Anf. 159 ORDFÖRANDEN	36
Anf. 160 PAVEL GAMOV (SD).....	37
Anf. 161 ORDFÖRANDEN	37
Anf. 162 Arbetsmarknadsminister YLVA	
JOHANSSON (S).....	37
Anf. 163 PAVEL GAMOV (SD).....	37
Anf. 164 CHRISTIAN HOLM (M)	37
Anf. 165 EVA-LENA JANSSON (S)	38
Anf. 166 Arbetsmarknadsminister YLVA	
JOHANSSON (S).....	38
Anf. 167 ORDFÖRANDEN	38
Anf. 168 Arbetsmarknadsminister YLVA	
JOHANSSON (S).....	38
Anf. 169 ORDFÖRANDEN	38
Anf. 170 PAVEL GAMOV (SD).....	38
Anf. 171 ORDFÖRANDEN	39
Anf. 172 Arbetsmarknadsminister YLVA	
JOHANSSON (S).....	39
Anf. 173 ORDFÖRANDEN	39
§ 6 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt	
konsumtfrågor (socialpolitik)	40
Anf. 174 ORDFÖRANDEN	40
Anf. 175 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	40
Anf. 176 CAROLINE SZYBER (KD).....	41
Anf. 177 LARS ERIKSSON (S).....	42
Anf. 178 NIKLAS WYKMAN (M).....	42
Anf. 179 AMINEH KAKABAVEH (V).....	43
Anf. 180 ORDFÖRANDEN	43
Anf. 181 NIKLAS WYKMAN (M).....	43
Anf. 182 MARIE GRANLUND (S).....	44
Anf. 183 ORDFÖRANDEN	44
Anf. 184 CAROLINE SZYBER (KD).....	44
Anf. 185 ORDFÖRANDEN	44
Anf. 186 AMINEH KAKABAVEH (V).....	45
Anf. 187 ORDFÖRANDEN	45
Anf. 188 AMINEH KAKABAVEH (V).....	45
Anf. 189 ORDFÖRANDEN	45
Anf. 190 MARIA WEIMER (FP)	45
Anf. 191 PAVEL GAMOV (SD).....	45

Anf. 192	EVA-LENA JANSSON (S)	46
Anf. 193	ESKIL ERLANDSSON (C)	46
Anf. 194	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 195	MARIE GRANLUND (S)	46
Anf. 196	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 197	Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	46
Anf. 198	ORDFÖRANDEN	47
Anf. 199	Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	47
Anf. 200	Rättssakkunniga EVELINA ENGLUND	47
Anf. 201	Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	47
Anf. 202	ORDFÖRANDEN	47
Anf. 203	Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	47
Anf. 204	PAVEL GAMOV (SD)	48
Anf. 205	AMINEH KAKABAVEH (V)	48
Anf. 206	NIKLAS WYKMAN (M)	49
Anf. 207	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 208	AMINEH KAKABAVEH (V)	49
Anf. 209	MARIE GRANLUND (S)	49
Anf. 210	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 211	Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	49
Anf. 212	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 213	Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	50
Anf. 214	ORDFÖRANDEN	50

§ 7 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt

konsumtfrågor (socialpolitik)..... 51

Anf. 215	ORDFÖRANDEN	51
Anf. 216	Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	51
Anf. 217	ORDFÖRANDEN	51
Anf. 218	Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	51
Anf. 219	PAVEL GAMOV (SD)	52
Anf. 220	BÖRJE VESTLUND (S)	52
Anf. 221	MARIA WEIMER (FP)	53
Anf. 222	MARIA PLASS (M)	53
Anf. 223	Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	53
Anf. 224	ORDFÖRANDEN	54
Anf. 225	Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	54

§ 8 Utrikes frågor – utveckling 55

Anf. 226	ORDFÖRANDEN	55
Anf. 227	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	55
Anf. 228	ORDFÖRANDEN	55
Anf. 229	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	55
Anf. 230	ORDFÖRANDEN	56
Anf. 231	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	56
Anf. 232	ORDFÖRANDEN	58

Anf. 233	CHRISTIAN HOLM (M)	58
Anf. 234	MARIA WEIMER (FP)	59
Anf. 235	AMINEH KAKABAVEH (V)	59
Anf. 236	ROBERT HALEF (KD)	59
Anf. 237	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	59
Anf. 238	ORDFÖRANDEN	60
Anf. 239	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	60
Anf. 240	JOHNNY SKALIN (SD)	61
Anf. 241	AMINEH KAKABAVEH (V)	62
Anf. 242	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	62
Anf. 243	ORDFÖRANDEN	63
Anf. 244	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	63
Anf. 245	ORDFÖRANDEN	63
Anf. 246	JOHNNY SKALIN (SD)	64
Anf. 247	ORDFÖRANDEN	64
Anf. 248	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	64
Anf. 249	CHRISTIAN HOLM (M)	64
Anf. 250	JOHNNY SKALIN (SD)	65
Anf. 251	MARIE GRANLUND (S)	65
Anf. 252	ORDFÖRANDEN	65
Anf. 253	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	66
Anf. 254	ORDFÖRANDEN	66
Anf. 255	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	66
Anf. 256	ORDFÖRANDEN	67
Anf. 257	NIKLAS WYKMAN (M)	67
Anf. 258	ORDFÖRANDEN	67
Anf. 259	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	67
Anf. 260	Kanslirådet MARINA BERG	67
Anf. 261	ORDFÖRANDEN	67
Anf. 262	ROBERT HALEF (KD)	67
Anf. 263	ORDFÖRANDEN	68
Anf. 264	Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP)	68
Anf. 265	ORDFÖRANDEN	68